

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 11 mart 2016-cı il Cümə № 56 (6377) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

Dəm qazı
daha bir
ailəni
məhv
etdi

yazısı sah.15-də

Gündəm

IV Qlobal Bakı Forumu başladı

Prezident BMT qətnamələrinin icra edilməməsindən dənisi; müzakirələrdə Ukrayna-Rusya gərginliyi yaşandı

yazısı sah.3-də

"MTN işi"nin istintaqı uzadıldı - sərr pərdəsi hələ də qalır...

yazısı sah.12-də

"Türkiyə Rusiyani bir həftəyə darmadağın edər" - eks-kəşfiyyatçıdan ilginc iddia

yazısı sah.9-da

Hüquq müdafiəçiləri yeni AŞ PA məruzəcisi haqda danışdır

yazısı sah.12-də

İlan zəhəri biznesi - az məsrəf tələb edib milyonlar vəd edən sahə

yazısı sah.10-da

Bakıdan gedən macar nazir niyə Türkiyəyə qarşı çıxdı?

yazısı sah.9-da

Azərbaycanın dustaq sayına görə lider olmasının səbəbləri...

yazısı sah.15-də

NATO generalının Bakı səfərinin pərdəarxası

yazısı sah.8-də

ADP sədri İsa Qəmbərlə niyə görüşdüyünü açıqladı

yazısı sah.7-də

Həbsdən kitabla çıxan siyasetçilər...

yazısı sah.6-da

Məzahir Pənahovun dostu vəzifədən getdi, bəs özü?

yazısı sah.7-də

Elman Rüstəmovun səlahiyyətləri azaldıldı

yazısı sah.13-də

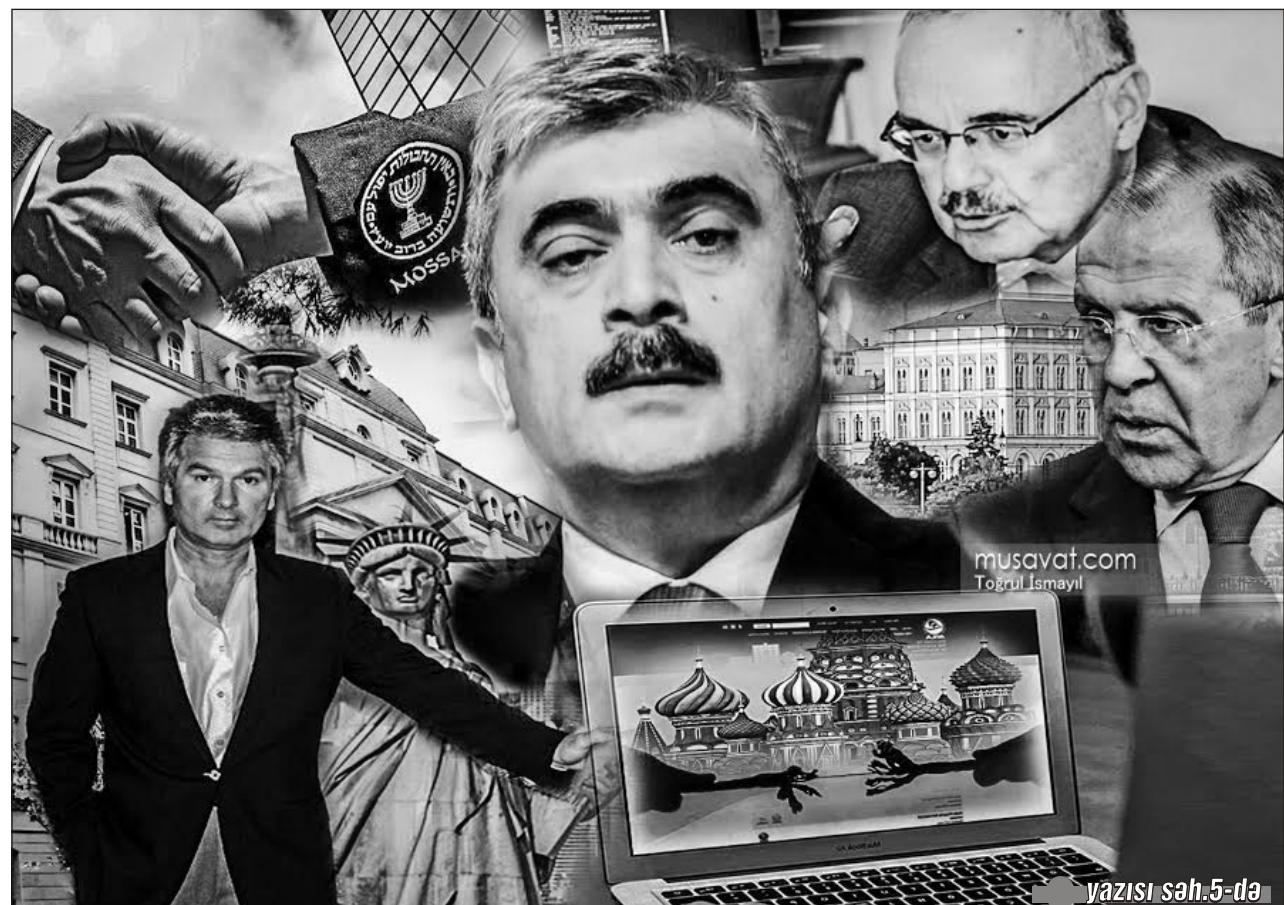
Sərdar Həmidovun evini soydular

yazısı sah.12-də

Samir Sərifovun hədəfə alınması ilə bağlı düyünlər açılır

"ÜÇQAT AGENT" ADLANDIRILAN NAZİR ƏTRAFINDA MƏSOLƏ BÖYÜYÜR - SENASİYALI GƏLİŞMƏLƏR

İtthamlarda "Rusiya izi" açıq görünür; Lavrovun vurulması iz azdır; **Maliyyə Nazirliyindən açıqlama gəldi:** "Bəs Mossad?"; haqqında kompromatlar yayılan nazir isə ABŞ-a yollandı - iqtidar daxilindəki güc mərkəzləri Rasi-zadənin...

musavat.com

Təgrul İsmayıllı

yazısı sah.5-də

"Hacı Məmmədov Ali Məhkəməyə əriżəsində yazmışdı ki..."

Məşhur arestantın vəkilindən sensasion müsahibə

yazısı sah.4-də

Vahid Əhmədov:
"...O zaman
manat 2.10-a
qədər ucuzlaşa
bilər"

yazısı sah.4-də

“Qulu
Məhərrəmlini
müdafia
etmək...” -
Şirməmməd
Hüseynov yazır

yazısı sah.6-da

Kamran Həsənlı
12 ilə qədər
həbs oluna
bilər - skandal

yazısı sah.4-də

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Nizamnaməsi təsdiqləndi

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının Nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında ferman imzalayıb.

Nazirlər Kabinetinə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının bu fermana uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Prezidentinə təqdim etmək;

Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının bu fermana uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Prezidentinə məlumat vermek;

mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının bu fermana uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlamaq və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Prezidentinə məlumat vermek;

bu fermandan irəli gələn digər məsələləri həll etmək tapşırılib.

Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların bu fermana uyğunlaşdırılmasını təmin edib Nazirlər Kabinetinə məlumat verəcək.

Ərdoğan Bakıya apreldə gələcək

Türkiyə prezidenti Recep Tayyib Ərdoğan apreldə Bakıya gələcək və BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Global Forumunda iştirak edəcək. Bu barədə Türkiyənin Bakıdakı sefiri İsmayıllı Alper Coşkun virtualaz.org saytına açıqlamasında bildirib.

Xatırladaq ki, Ərdoğan fevralın 18-de Türkiye-Azərbaycan Yüksek Strateji Şurasının toplantısında iştirak etmək üçün Bakıya səfər etməliydi. Lakin Ankarada törədilən terror səfərin təxirə salınmasına səbəb oldu.

Səfir Ərdoğanın Bakıya əvvəl planlaşdırılan səfərinin onun Qlobal Forumda iştirakı ilə eyni vaxtda baş verəcəyini hələ dəqiq bilmədiyini deyib: "Bu məsələ Ankarada müzakirə olunur".

QHT Şurasına yeni selahiyət verildi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasına yeni selahiyət verilir. Nazirlər Kabinetindən «Trend»ə verilən məlumatə görə, bununla bağlı "Qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən mədeniyət sahəsində keçirilən tədbirlərin dövlət maliyyələşdirilməsi Qaydası"nda dəyişiklik edilir.

İndiyədək mədeniyət sahəsində QHT-nin fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədile hər il yanvarın 31-dək Mədeniyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən tədbirlər müəyyən edilirdi.

Yeni qərara uyğun olaraq isə bu tədbirlər "Dövlət orqanları tərəfindən qeyri-hökumət təşkilatlarına qrant verilməsinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası ilə razılışdırılması Qaydası"na uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası ilə razılışdırıldıqdan sonra müəyyən ediləcək.

"Qaya Mətbuat Yayımları" MMC!

- İtənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı slidiqdan sonar abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım göldükde deyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılımaq üçün uzağa getmek lazıim deyil,

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur

Abutalibov "çərşənbə atəşfəşanlığı" hazırlayıır

Bakıda "İlaxır çərşənbə" bayramı keçiriləcək. Virtualaz.org bildirir ki, bu barədə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti məlumat yayıb.

Məlumatda qeyd olunur ki, 15 mart 2016-ci il tarixdə şəhər mərkəzi parkında Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti xalqımızın milli bayramı - "İlaxır çərşənbə" günü - təntənəli şəkildə təşkil edir: "Martin 15-də saat 10:30-da metronun "İçərişəhər" stansiyası və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti binasının arasındakı sahədə Novruz personajları - Dədə Qorqud, Bahar qızı, Kosa, Keçəl və müsəlman qruplarının iştirakı ilə dəvələr, süvarılar faytonlarının müşayiəti ilə böyük karvan Suraxanı "Atəşgah"na yola düşəcək.

Bayram karvanı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətindən herkətə başlayaraq İstiqlaliyyət küçəsi ilə Heydər Əliyev Sarayının yanından keçməklə, Bülbül prospekti, Xəqani, Nizami küçələri ilə Xətai heykəli və fəvvarənin yanından keçib, Heydər Əliyev prospektinə çıxıb, metronun "Koroğlu" stansiyasının qarşı-

sindən keçib, hava limanı avtomagistrallı ilə herkət edərək Suraxanı "Atəşgah"na yola düşəcək.

Atəşgahdan od götürən bayram karvanı geriye qaydıraraq hava limanı avtomagistrallı, metronun "Koroğlu" stansiyasının yanında "Alov" fontanına qarşıdan keçərək Heydər Əliyev prospekti, Yusif Səfərov küçəsi, 28 May küçəsi, Rəşid Behbudov prospekti, Füzuli küçəsi

və Heydər Əliyev Sarayından keçib şəhər mərkəzi parkında bayram tonqalı alovlandırılacaq və Dədə Qorqudun Novruz xəyr-duası ilə saat 19:00-da incəsənət ustalarının iştirakı ilə bayram konserti və atəşfəşanlıq olacaqdır".

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti Bakı sakinlərini, şəhərimizin qonaqlarını və xalqımızı Novruz bayramı münasibətilə təbrük edir.

Ermənilər Tərtərdə çobanları atəşə tutdu

Əldəmədə Novruz bayramı ilə bağlı yaxınlarının məzarlarını ziyan etmək istəyən cəbhəyanı kənd sakinləri ermənilər tərəfindən atəşə tutulub.

APA-nın xəbərinə görə, martın 10-da şəhər saatlarında havanın dumanlı olmasından istifadə edən Mireşelli, Baş Qərvənd, Orta Qərvənd və Ayaq Qərvənd kəndlərinin sakinləri qəbirləri ziyanətə gediblər. Duman çəkilən kimi erməni silahlı bölmələri kənd sakinlərini atəşə tutub. Yerli əhali ziyanəti yarımcı saxlayaraq məzarlığı tərk etmək məcburiyyətində qalıb.

Ermənistən silahlı qüvvələri işğal altındaki Talış kəndi istiqamətindən Tərtər rayonunun Çaylı kəndini də atəşə tutub. Region TV bildirir ki, təmas xəttinin yaxınlığında heyvan otaran kənd sakinləri Alqayıt və Reşad Şahvələdov qardaşları 10 dəqiqəyə yaxın atəş altında qalıb.

Əsasən yüngül atıcı silahlardan istifadə edən düşmən Şuşa rayon məcburi köçküni Qara Şahvələdova məxsus dörd baş xırda heyvanı vurub. Heyvanlardan 2-si ölüb 2-si yara alıb.

Xoşbəxtlikdən Şahvələdov qardaşları xəsəret almayıb. Düşmən cavab atəş ilə susdurulub.

Nardaran hadisələri ilə bağlı saxlanılan 20-yə yaxın şəxsin cinayət işi məhkəməyə göndərilib

Nardaran hadisələri ilə bağlı saxlanılan 20-yə yaxın şəxsin cinayət işi məhkəməyə göndərilib

Həmin şəxslərin cinayət işinə məhkəmədə ayrı-ayrılıqda baxılacaq. İstintaqı başa çatan şəxslər əsasən Nardaran sakinlərdir. Onlar Cinayət Məcəlləsinin 228-ci (qanunsuz olaraq odlu silah saxlama) maddəsinə əsasən ittihəm olunurlar. Yaxın günlərdə həmin şəxslərin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesləri başlayacaq.

Qeyd edək ki, öten il noyabrın 26-da Daxili İşler Nazirliyi (DİN) tərəfindən Nardaranda əməliyyat keçirilib. Əməliyyat zamanı polis eməkdaşlarına silahlı müqavimət göstərilərək avtomat silahlardan atəş açılıb, el qumbarası atılıb. Hükum edənələrin davamlı atəşinə cavab olaraq xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən xidməti silahdan istifadə edilməklə həmin şəxslərdən 4 nəfəri məhv edilib, daha bir neçə nəfəri yaralanıb.

Başlanğıcın cinayət işi üzrə 70 nəfər saxlanılıb. Hazırda 50 nəfərdən çox şəxsin cinayət işi üzrə ibtidai istintaq davam etdirilir. Onlar Cinayət Məcəlləsinin 18 maddəsi üzrə ittihəm olunurlar.

Əməliyyat zamanı 2 polis eməkdaşı həlak olub.

Rusiya Dövlət Dumasının sədri Ermənistanda

Rusiya Dövlət Dumasının sədri Sergey Narışkin martın 11-12-də Ermənistana işgüzar səfər edəcək. "Report" Ermənistən KİV-inə istinadən xəber verir ki, bu haqqda dumanın saytında məlumat yayılb. Məlumatda görə, həm də Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı (KTMT) Parlament Assambleyasının sədri olan Sergey Narışkin İravan-də assambleyanın iclasını keçirəcək.

Toplantıda "terrorçuluğa qarşı mübarizə"yə dair məsələ müzakirə olunacaq.

Qeyd edək ki, KTMT-yə Belarus, Qazaxistən, Qırğızistən, Ermənistən və Rusiya daxildir.

Mərhüm jurnalının oğlu Ali Məhkəməyə şikayət edib

Baki Apelyasiya Məhkəməsində Tural Sadıqovun cinayət işi ilə bağlı prokurorluğun verdiyi protestə baxılıb.

Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbər görə, həkim Rizvan Səfərovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmənin ilkin qərarından Ali Məhkəməyə kasasışı şikayəti verilib. Buna görə də məhkəmə qeyri-müəyyən güne toxira salınıb. Katırladaq ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Sadiqovun baresində bərəet hökmü çıxarıllıb və o, məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Onu da qeyd edək ki, T. Sadıqov mərhüm jurnalist Mahal İsmayıloğlunun oğludur. O, Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsinə əsasən ittihəm edilib.

Putin Yaqub Eyyubova orden verdi

Rusiya prezidenti Vladimir Putin Azərbaycanın baş nazirinin bərəet hökmü çıxarıllıb və o, məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Virtualaz.org Kremlin saytına istinadən bildirir ki, prezident V. Putin martın 10-da yerli və xarici ölkələrin vətəndaşlarına dövlət mükafatlarını təqdim edib.

Qeyd edək ki, Yaqub Eyyubovu bu mükafata öten il "Dostluq" və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə, iqtisadi və mədəni əlaqələrin inkişafına töhfəsinə görə" layıq görüllüb.

Paytaxtda polis əməliyyatı: İki narkotik alverçisi tutuldu

Bakıda polis narkotik maddələrinin qarşısının alınması ilə bağlı bir gündə iki əməliyyat keçirilib.

Virtualaz.org Daxili İşler Nazirliyinin saytına istinadən xəber verir ki, martın 9-də Nizami Rayon Polis İdarəsinin 25-ci bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Astara rayon sakini Heydər Məmmədovdan 2 kilogram 614,17 qram tiryek, 23,19 qram marijuana götürüllər. Onun paytaxtda kirayədə yaşadığı ev baxış zamanı isə 15 kilogram 183 qram marijuana və 2,613 qram tiryek aşkar edilərək götürülüb.

Pirallahi RPŞ əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində isə Ucar rayon sakini Rəşid Şirinovdan 705 qram heroin və 2 kilogram 70 qram marijuana götürüb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsizsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyanın və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Mərkəzi Bank "üzən məzənnə" rejimindən imtina etməyi ilə bağlı informasiyaları yalanlayıb. Yayılan informasiyalarda dolların məzənnəsinin 2 manatadək bahalaşacağı və yalnız ondan sonra bu sahədə sabitlik yaranacağı iddia olunur.

Mərkəzi Bankın mətbuat xidmətindən isə bu informasiyaların hansısa jurnalist texnövüllünlün məhsulu olduğu bildirilib: "Həzirdə Mərkəzi Bankda "üzən məzənnə" sisteminin ləğv edilməsi ilə bağlı qərar yoxdur. Gələcəkdə olacağını isə indidən proqnozlaşdırmaq mümkün deyil".

Təccüb doğuran bir məqam da odur ki, bu məsələni ilk dəfə hökumətə yaxın olan bir saytin analitik qrupu yayıb. Bu da təsədüfi deyil. Üstəgel, Mərkəzi Bankın son dövrələr dollar tələbatını tam ödəməməsi də manatın ucuzaşacağını qızıl-maz edir. Bəs görəsən, analitiklərin səsləndirdiyi iddia, dolların 2 manata qədər bahalaşması, daha dəqiq desək, 2.05 məzənnəsində qərar tutacağı və uzun müddət bu həddə sabit qalacağı realdırımı? Yeri gəlmışken, Mərkəzi Bank martin 11-nə olan USD/AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb. AMB-dən "APA-Economics"ə verilən məlumatə görə, USD/AZN rəsmi məzənnəsi martin 11-ə 1,6456 seviyyəsində müəyyən olunub. Qeyd edək ki, dollar martin 10-da 1,6315 manata bərabər olub.

Milli Məclisin iqtisadi siyaset komitesinin üzvü Vahid Əhmədov "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, Azərbaycanda "üzən məzənnə" siyaseti özünü tam doğrultmayı: "Onsuz da manat hələlik öz real qiymətini almış. Ona görə də manat mütləq öz qiymətini almalıdır. Rusiyada diqqət etdi-nizsə, rubl gəlib öz bazar qiymətini aldı. İndi neftin qiyməti bir az qalxan kimi rublun da qiyməti müəyyən qədər möhkəmlənir. Azərbaycanda isə əksinə, neft 10 dollar bahalaşsa da, manat ucuzaşır. Mərkəzi Bank hələlik manatı saxlamaqla əlaqədar maliyyə bazarına müəyyən intervensiya edir. Ancaq elə etmək lazımdır ki, manat gəlib öz bazar qiymətini alsın. O zaman neftin qiyməti və sair amillər də manata təsir edəcək. İnsanlar arxayı olacaq ki, bu, artıq manatın real qiymətidir və bundan sonra devalvasiya olmayıcaq. Ona görə də hökumət manatı tədrisən buraxır. Bu gün Avro-pada da avronun məzənnəsi ilə əlaqədar, faiz dərəcəsi ilə əlaqədar məsələlərə baxılır. Ola bilər ki, orada da müəyyən dəyişikliklər olsun. Bunlar hamisi manata təsir edir. Ümumiyyətə, elə siyaset aparmaq lazımdır ki, manat gəlib bazarda öz real qiymətini alsın. Nə qədər çətin və

ri-neft sektorunu inkişaf eləsin, izah etməli idi. Bu baxımdan da ən asan yollardan biri "üzən valyuta" rejiminə keçidin təmin edilməsi və baş verənlərin baza rda tələb və təklif əsasında formalşamasının argumentləşdirilmesi idi. Eyni zamanda Mərkəzi Bank da gözləyirdi ki, onların nəzarət imkanları məhdudlaşdırıb və onların tələb və təklifləri əsasında manatın ucuzaşması davam edəcək. Bu baxımdan da Mərkəzi Bank və hökumət qısa müddətdə "üzən

Vahid Əhmədov

ağır olsa da, buna getmək lazımdır ki, sabah faktlar qarışında qalmayaq".

Məclis üzvünün sözlerine görə, manatın real qiymətinin həzirdə neçə olduğunu demək çox çətindir: "Bu, neftin qiymətindən asılıdır. Neftin qiyməti əgər 50-60 dollar olacaqsa, indiki qiymətdə, bəlkə bir qədər də artıq qiymətdə saxlamaq olar. Yox, əger neftin qiyməti kəskin aşağı düşərsə, o zaman manat 2.05, 2.10-a qədər ucuzaşır. Bizim əsas hasılatımız neftdir, başqa heç bir sahədən bu qədər gəlir gəlmər. Təxminən bir il, iylərim vaxt lazımdır ki, Azərbaycanda qey-

ri-neft sektorunu inkişaf eləsin, biz neft və qazdan asılı qalmayaq. Mənim fikrimcə, bu prosesi elə yavaş-yavaş aparmaq lazımdır ki, insanlar eziyyət çekməsin".

Iqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə bildirdi ki, "üzən məzənnə"dən imtina edilməsi gözlənilən ssenarilərdən biridir: "Ümumiyyətə, Azərbaycan hökuməti "üzən məzənnə" siyasetinə məcburiyyətdən keçmişdi, burada na bazar, na iqtisadi sektorlar, na valyuta bazarları, ne de ölkə iqtisadiyyatı üzən valyuta rejimini hazırlayıb. Bütün iqtisadi siyaset sabit məzənnə siyasetinin üzərində qurulmuşdu və bunun fəsadları ortadadır. Lakin Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının azalması bu qurum qarışında başqa çıxış yolu qoyması və hökumət, o cümlədən de Mərkəzi Bank ucuz neft satışının daha qisamüddətli olacağını düşünürdü. Lakin bu da baş vermedi və uzunmüddətli dövrü ehata edən vəziyyətdə proseslərin idarə edilməsi çətinləşdi. Her bir məzənnə dəyişikliyində, her bir devalvasiya cəhdində Mərkəzi Bank prosesi argumentləşdirməli və cəmiyyətə

izah etməli idi. Bu baxımdan da ən asan yollardan biri "üzən valyuta" rejiminə keçidin təmin edilməsi və baş verənlərin baza rda tələb və təklif əsasında formalşamasının argumentləşdirilmesi idi. Eyni zamanda Mərkəzi Bank da gözləyirdi ki, onların nəzarət imkanları məhdudlaşdırıb və onların tələb və təklifləri əsasında manatın ucuzaşması davam edəcək. Bu baxımdan da Mərkəzi Bank və hökumət qısa müddətdə "üzən

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Dollar 1,65 manatı yaxınlaşır - 2 manat proqnozu aktuallaşır

Vahid Əhmədov: "...O zaman manat 2.05, 2.10-a qədər ucuzaşsa bilər"

Vahid Əhmədov

Kamran Həsənli 12 ilə qədər həbs oluna bilər - skandal

Şoumenə dələduzluq maddəsi ilə cinayət işi açılıb; ondan müğənni Samir Piriyev şikayət verib; ortada 80 min dollar borc qalmaqəli var Şoumen Kamran Həsənliyə dələduzluq maddəsi ilə cinayət işi açılıb. O, müğənni Samir Piriyevin 80 min dollarını mənimse-məkde təqsirli bilinir.

S.Piriyevin vekili Ruslan Əhmədoğlu musavat.com saytına deyib ki, müğənni Samir Piriyev defələrlə Kamran Həsənliyə pulunu qaytarması üçün müraciət edib: "Samir teleaparıcyı hörmət etdiyi üçün 5 il ərzində bu haqda danışmayıb və gözləyib. Kamran Həsənli bu müddət ərzində 125 min dollardan 45 min dollarını qaytarıb, həzirdə Samirə 80 min dollar borcludur. Onlar birləşdikdə biznes qurmaq isteyirdi. Pul qaytarılmadığı üçün Samir hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etməli olub, hüquq-mühafizə orqanları bütün faktları, səbutları toplayaraq prokurorluğa göndərib. Prokurorluq da cinayət işi başlayıb və işi araşdırılması üçün Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin istintaq şöbəsində yollayıb".

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin əməkdaşı Orxan Mansurzadə musavat.com-a xəbəri təsdiqləyib. O bildirib ki, Samir Piriyevin şikayəti əsasında Nərimanov Rayon Prokurorluğu fakta görə Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq) maddəsi ilə cinayət işi açılıb və istintaq gedişini işi Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin istintaq şöbəsində yollayıb.

"Kamran Həsənli həbs oluna bilər" suallına isə O.Mansurzadə bele cavab verib: "Bu, istintaqın gedişindən asılıdır".

Hüquqşunas Müzəffər Baxış "Yeni Müsavat" qəzeyinə açıqlamasında qeyd edib ki, teleaparıçı Kamran Həsənli 12 ilə qədər azadlıqdan məhrum edilə bilər:

"İstintaq orqanı istəsə, Kamran Həsənli həbs oluna bilər. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 maddəsi dələduzluq, yəni etibardan sui-istifadə etmə və aldatma yolu ilə özgənəmələklərin və emlak hüquqlarını elə keçirmədir. Bu cinayətdə şəxsə 7 min manatdan çox zərər dəyişib, bu, külli miqdarda ziyan hesab olunur. Həmin maddədə də 12 ilə qədər azadlıqlandırma cəzası nəzərdə tutulub. Cinayət təsnifatına görə ağır cinayətlər kateqoriyasına aiddir. İstintaq orqanı zərurət hesab etsə, Kamran Həsənlinin həbs olunması üçün müstəntiq prokurora müraciət etməlidir. Prokuror da bunu zəruri hesab etsə, məhkəməyə müraciət etməlidir. Məhkəmə teleaparıçı haqda həbs-qətimkən tedbirin seçə bilər".

M.Baxış deyib ki, qarşı tərəf K. Həsənlinin həbs olunmasını istəməye də bilər: "Cinayət Məcəlləsinin 154-cü maddəsində 10 qətimkən tədbiri nəzərdə tutulub. Kamran Həsənli barəsində digər qətimkən tədbirləri seçilə bilər. Məsələn, başqa yere getmək barədə iltizam, polisin nəzərəti altına verme və yaxud da şəxsi zəminliyinə verme və sair".

□ Konül İBRAHİM

"Hacı Məmmədov Ali Məhkəməyə ərizəsində yazmışdı ki..."

Məşhur arrestantın vəkilindən sensasion müsahibə

Hacı Məmmədov

- Özü ora köçürülməsi üçün DTX rəhbərliyinə müraciət edib. Biz ərizəyə hansı qaydada baxılacağı bilmirik.

- Deyirsiniz ki, ərizə üzərə vəriliş qərarın doğru olmadığını əlinən əlinən galanı etdi və haradəsə, qərarı mübahisələndirməməyiniz nə ilə əlaqədardır?

- Çünkü bu qərardan şikayət və protest verilə bilməz. Qərarı Cinayət Kollegiyasının sədri Şahin Yusifov imzalayıb.

- Hacı Məmmədovun Qobustan həbsxanasına köçürülməsi gündəmdədir?

- Bu haqda məlumatız. Qərarı Cinayət Kollegiyasının sədri Şahin Yusifov imzalayıb. - Qanun həqiqətin üzə çıxmamasını qadağan edə bilməz. Hər halda, şikayət etmək yolu var, yeni bir mübahisə açılabilir...

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Samir Şərifovun hədəfə alınması ilə bağlı düyünlər açılır

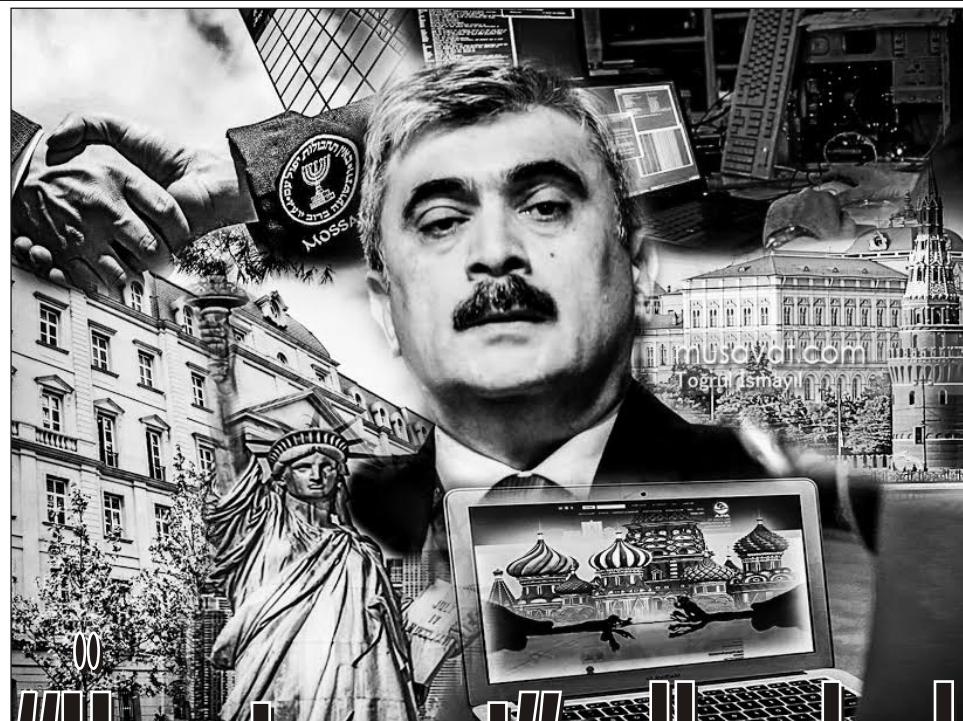
Eks-sovet keşfiyatiçi, hazırda Amerikada maliyyə analitiki qismində çalışan Yuri Şvetsin Azərbaycanın iki hökumət üzvü, xüsusilə də maliyyə naziri Samir Şərifovla bağlı dedikləri ölkə gündəmini silkəlyib. Ukraynanın "Qordon" nəşrinə geniş müsahibəsində Putinin tələbə yoldaşının Şərifovu açıq şəkildə üçqat agent olmaqdə ittiham etməsi, gözənləndiyi kimi, geniş müzakirələrə yol açıb.

Ekspertlərin Şvetsin iddialarına münasibətləri birmənali deyil. Əksəriyyət bu müsahibənin Azərbaycanda çoxdandır gözlənilən baş nazir postu ilə bağlı ortaya çıxdığı qənaətindədir. Məhz bu səbəbdən müsahibənin indiyə təsadüf etməsində rus hakim dairələrinin əlaqələrinin olduğunu iddia edilir. Yeni hər vəchlə Rusiya tərəfinin Şərifovu baş nazir postunda görmək istəmədiyi qeyd olunur.

Sual doğuran məsələlərdən biri də Şvetsinə bağlıdır. Onun Amerikada çalıştığı məlumdur. Ekspertlər izi azdırmaq üçün Rusyanın bu şəxsi ələ aldığı, ondan istifadə etdiyini, onun dili ilə hətta xarici işlər naziri Sergey Lavrovu da hədəf nöqtəsinə çıxardığını iddia edirlər. Amma görünən odur ki, əksəriyyət Azərbaycanda olası baş nazir deyişikliyi ehtimalının üzərində daha çox dayanır.

Mövzunu şərh edən sabiq DTK zabiti İlham İsmayılov "Rusya səfərindən ölkəmizdə baş nazirin kim olması ilə bağlı mübarizəyə başladıqlarını bildirib": "Amerika və Türkiye mətbuat vasitəsilə heç vaxt belə addim atmaz. Ortalıqda Rusiya səfər edən adəmin gəlməsi faktı var. Mümkündür ki, indiki vəziyyətdə Şərifova qarşı kontur-material kimi bu addim atılıb. İnformasiya artıq yayıldı və baş nazirliğin uğrunda savaşa kənar dövlətlərin də qatıldığı göründü... İndiki ərefədə bu məsələnin gündəmə getirilməsi bəzi şübhələrə yol açır... Ona görə baş verənlərə "ay aman, Samir Şərifov agentdir" deyə ajotajlı yanaşma yox, ayıq yanaşma lazımdır".

1992-93-cü illərdə milli təhlükəsizlik nazirinin 1-ci müavini vəzifəsində işləmiş Sülhəddin Əkbər də düşünür ki, Yuri Şvetsin müsahibəsində bir neçə yerdə baş nazirlik uğrunda savaşın getməsi bərədə fikirlər səslənib və buna adı yanaşmaq olmaz. Müsahibədə səslənən "1992-ci ilde Azərbaycanın Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinə gizli şəkildə xəber verib ki, amerikalılar Azərbaycanın Beynəlxalq Valyuta Fonduna üzvlüyü ilə bağlı danışqlarda Şərifov-

"Uçqat agent" adlandırılaraq nazir etrafında məsələ böyuyur - sensasiyalı gelişmələr

ittihamlarda "Rusya izi" açıq görünür; Lavrovun vurulması iz azdırır; **Maliyyə Nazirliyindən açıklama geldi: "Bəs Mossad?"**; haqqında kompromatlar yayılan nazir isə ABŞ-a yollandı - iqtidar daxilindəki güc mərkəzləri Rasi-zadənin...

vun da iştirakında israrlıdır"

fikirlərinə gəldikdə, S.Əkbər

deyir ki, o, bu barədə məlumatlı olmayıb:

"Bu hadisənin 1992-ci ilin hansı ayında olmasına dəqiqləşdirmək lazımdır.

Məncə, bu, AXC hakimiyətə

gelməzdən əvvəl olub. Çünkü

bizim vaxtimzdə Rusiya dövləti və xüsusi xidmət orqanları

ile münasibətlər bəlli idi.

Müsahibədə tarixi rəqəmlərlə

bağlı bəzi qeyri-dəqiqliklər var,

amma 1990-ci illərin əvvəlləri

ile bağlı dəyilənlərin AXC hakimiyətine aidiyəti yoxdur.

Azərbaycanda baş nazir məsəlesi gündəmdədir, geopolitik tərəflərin maraqları toqquşduğundan bir-birinə açıq zərbələr vururlar. Müsahibədə

Şərifovun baş nazirlik postuna

gətiriləcəyi ehtimalı iki dəfə

qeyd edilib".

Politoq Ərəstun Oruclu

isə hesab edir ki, keçmiş so-

vet casusu indi rus casusu da

ola bilər: "Şvetsin Samir Şərifov və Xələf Xələfovla bağlı dedikləri konkret Rusyanın si-

farişidir. Rusiya açıq və kobud

şəkildə daxili siyasetimizə mü-

daxilə etmək istəyir. Bunu edir

de. Bu məlumatın yayılmasına

təkan verir. Şvetsi çox şışirdir-

lər, o, çox uğursuz keşfiyyatçı

olub. Uğurlu keşfiyyatçı başqa

ölkənin keşfiyyatına satılmış-

di. O, konkret olaraq Amerikada işləyib. Öz ölkəsinin keşfiyyatını yazdıığı kitabda ifşa edib.

Onun birdən-birə bu səviyyəye düşməsi, ona dəxli olma-

sını dəqiqləşdirmək lazımdır.

Məncə, bu, AXC hakimiyətə

gelməzdən əvvəl olub. Çünkü

bizim vaxtimzdə Rusiya dövləti və xüsusi xidmət orqanları

ile münasibətlər bəlli idi.

Müsahibədə tarixi rəqəmlərlə

bağlı bəzi qeyri-dəqiqliklər var,

amma 1990-ci illərin əvvəlləri

ile bağlı dəyilənlərin AXC hakimiyətine aidiyəti yoxdur.

Azərbaycanda baş nazir məsəlesi gündəmdədir, geopolitik tərəflərin maraqları toqquş-

düğündən bir-birinə açıq zərbələr vururlar. Müsahibədə

Şərifovun baş nazirlik postuna

gətiriləcəyi ehtimalı iki dəfə

qeyd edilib".

Politoq Ərəstun Oruclu

isə hesab edir ki, keçmiş so-

vet casusu indi rus casusu da

ola bilər: "Şvetsin Samir Şərifov və Xələf Xələfovla bağlı

dedikləri konkret Rusyanın si-

farişidir. Rusiya açıq və kobud

şəkildə daxili siyasetimizə mü-

daxilə etmək istəyir. Bunu edir

de. Bu məlumatın yayılmasına

təkan verir. Şvetsi çox şışirdir-

lər, o, çox uğursuz keşfiyyatçı

olub. Uğurlu keşfiyyatçı başqa

ölkənin keşfiyyatına satılmış-

rin qarşısı dərhal alınırdı. Lavrovun haqqında Şvetsin dedikləri diqqəti yayanırmışdır. Bununla özünü obyektiv göstərmək istəyir. Burada hədəfde tekce Şərifov deyil, həm de Xələf Xələfovudur. Xələfov

kifayət qədər səviyyəli, ölkəsi-

ne bağlı diplomatdır. Belə xə-

berləri ciddi qəbul etmək, bu-

nun ictimai rəyə təsirinə imkan

vermək Rusyanın elinə oyna-

maqdır. Azərbaycan cəmiyyə-

tinə təsir etmək, ictimai rəyi

çaşdırmaq, xalqa xidmət edən

məmurları, müxalifəçiləri, ta-

nınmış simaları gözən salma

kampaniyası Eldar Mahmudov

həbs olunana qədər davam

edəcək. Bütün bu məlumatlar onların vaxtıla Rusiya-

ya örtüdükləri informasiyaların

əsasında hazırlanır. Sonda isə

ölkəmizə qarşı istifadə olunur.

Əmin edirəm ki, Eldar Mahmudov həbs olunsa, bütün bunlar

baş verməyəcək".

Ölkə müxalifətinin təmsil-

çilərinin də məsələyə münas-

betini öyrəndik. Ümid Partiya-

sının sədri İqbal Ağazadə ha-

kimiyyətin mövqeyini gözlə-

diklərini qeyd etdi: "İqtidár

mövqeyini bildirməyənədək

dediklərimizin hamısı öz dü-

şüncələrimiz olacaq. Çünkü

məlumatın və oradakı iddiala-

rinə bilə bilmərik. Yalnız ha-

kimiyyətin mövqeyindən son-

ra təhlil və düşüncələrimizi or-

taya qoyacaq. Hökumətin yuxarı postlarında əyləşənlər,

Samir Şərifovun özü məsələ-

ye münasibət bildirməlidir. Ya

təkzib, ya da təsdiq etməlidir-

lər. Təbii ki, bu baredə geldiyi-

zə qənaətlər var. Amma resi-

mi mövqə olmadan şərh etmək

doğru olmazdı. Azərbay-

can müxalifəti və mətbuatının

əsas vəzifəsi bu məsələyə

münasibət bildirmək deyil, ha-

kimiyyətdən mövqə öyrən-

məkdərdir".

Qeyd edək ki, Maliyyə Na-

zirliyi Şvetsin iddialarına mü-

nasibət bildirib. Qurumun

mətbuat katibi Mais Piriyev

APA-ya açıqlamasında bunla-

rı deyib: "Ayri-ayrı şəxslərin

təxribat xarakteri cəfəng iddialarına şərh vermək fikrində

deyilik. Yuri Şvetsin iddialarının nə qədər qeyri-ciddiliyi isə

dir" ... Bu "döyüşün" qalibi heç

şübhesiz, sonda president Əli-

yev olacaq; lakin onun nəzə-

rindəki əsas adam da Şvetsin

ictimaişəsdirdiyi "qara piar" sa-

yesinde belli oldu...

Skandalı töredən ikinci

amilse geopolitik amildir. Re-

giondakı "böyük oyuncular"

çalışır ki, Azərbaycan kimi mü-

hüm dövlətin ikinci postuna

özüne yaxın adam getirilsin.

Azərbaycanın çox yaşlı baş

naziri var ve o, çalışma limitini

bitirməkdədir. Təbii ki, bu il ol-

masa da, 2018-ci il qədər Azərbay-

canda baş naziri dəyişmək

dəyişməz zərurəti var. Samir Şə-

rifov Qərb paytaxtlarının bu iq-

tidarda simpatiya bəslədiyi

əsas figurdur. Onu sıradan çı-

xarmaq Rusiya və onun çevrə-

sindəki geopolitik güclər üçün

mühümdür. Əks halda, post

əldən gedəcək!

Prezident İlham Əliyevin

baş naziri bu müddətdə niye

dəyişməməsinin arxasındaki

sirr pərdəsi isə bir daha açılır.

Artur müəllimin bu postda sax-

lanması ən müdrik qərar

imiş...

Ciddi ekspertlərin qəna-

etinə, Şvets

Arada gəzən söz-söhbətlərin əmələ çevriləməsi və ölkənin görkəmli bir qələm sahibinə və ziyalisına qarşı bu miqyasda hücum çökək məni çox narahat etdi. Xüsusən də Qulu Məhərrəmlini məhkəməyə vermək məsələsini başa düşmedim. İndi nə zamanədir ki, mütəxəssisin dediyi tənqidli mülahizəsinə görə ona məhkəmə açasan. Bəyəm bu məmurlar ölkə prezidenti İlham Əliyevin dediyi "heç kim tənqiddən kənardə qala bilməz" sözlərindən xəbərsizdilər, yoxsa AzTV sədri bunları bilmir? Bilir, amma demokratiya ilə arası yoxdur, diktatura tərəfdarıdır, ona görə tənqidə dözmür.

Şirməmməd HÜSEYNOV

Belkə də yaxşı məmurdur, maliyyə işlərini yaxşı bilir, amma bu adamın bizim peşəyə - jurnalistikaya, yazi-pozuya dəqli yoxdur. Yaradıcılıq işini bilmədiyinə, jurnalistikadan başı çıxmadiğinə görə de Azerbaycan televiziyasını çevirib sovet dövrü televiziyasına.

Qulu Məhərrəmli isə sırf bu sahənin adamıdır, vaxtılı televiziyada yaxşı verilişlər aparıb, bir televiziyanın sıması olub, öz dəst-xəttini ya-

aparmışq, indi də yaxın dos-tum, məslekdaşım və müellim yoldaşımıdır. İstedadına, dürüstlüyünə, məsləyinə, dəyərlərə münasibetinə, gerçək dövlət sevgisinə, mil-lətə can yandırmasına yaxşı bələdəm. Yüksək şəxsi mə-dəniyyətinə, dostluqda sə-daqətinə, hadisələrə və in-sanlara münasibətindəki ob-

yektiyliyinə və nəhayət, sebir və təmkininə də söz ola bil-məz.

Ekranda və mətbuat sahi-fələrində öz sözünü deməyi bacaran Q.Məhərrəmlini res-publikada, demək olar ki, ha-mi tanır. İnsanlar onu ob-yektiyliyinə, ləyaqətli və vic-danlı söz sahibi olmasına gö-re sevir və qiymətləndirirlər.

Ona görə de indi kimin, hansı üsullarla və necə yöneltmə-sindən asılı olmayaraq, heç bir ləyaqətsiz kampaniya, heç bir yalan və böhtən onun ictimai şüürdəki nüfuzunu zə-dələye bilməz, yəni yel qaya-dan heç nə apara bilməz.

Bu gün televiziya haqqında danişmağa hər kəsdən çox Qulu müəllimin haqqı var, cünki sahənin gözəl bili-cisidir. Həm də tənqid eden-de nə deyir ki? Deyir dövlətin büdcədən pul ayırdığı kanal baxımlı olmalıdır, auditoriya-nın etimadını qazanmalıdır, verilişlər yüksək peşə standartlarına uyğun hazırlan-malıdır. Əslində bunlar elə hamının isteyidir de. Ona görə tənqidli top-tüfengle qarşı-ramaq olmaz. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu tənqidin müel-lifinin 40 ilə yaxın televiziya təcrübəsi, ortada hazırladığı nümunəvi verilişləri var, praktik jurnalistika fəaliyyəti ile yanaşı arxivlərde işləyib, televiziya və radio tariximizi yazib. Müasir jurnalistikanın elmi-nəzəri problemlərini gözəl bilən mütəxəssisidir, elektron jurnalistikanın, bü-tövlükdə medianın nəzəriyyə və təcrübəsinə dair qiyməti əsərlərin müəllifidir. Hesab edirəm ki, professor Q.Mə-

hərəməlinin "Televiziya dili", "Dənisiş Təbriz", "Jurnalisti-kanın əsasları", "Jurnalisti-kanın əlifbası", elə bu yaxin-larda təqdim etdiyi "Azərbay-can dilinin frazeologiya lüğəti" kimi dəyərli kitabları jurna-listika və dilçilik elmimizə ciddi töhfədir. Belə görkəmli adamı məhkəməyə vermək yox, ondan öyrənmək lazımdır.

Bilirsiniz, hazırda bəlli sə-bəblərdən dünyada mürek-kəb proseslər gedir. Belə şə-raitde millet də, dövlət də ta-rix qarşısında imtahan verir. Üzeyir Hacıbəyli bir yazısında ("Azərbaycan", may 1919) bu imtahani "siyasi imtahan" ad-landırırdı. İndi biz bu imtahan-dan "parlaq bir suretdə keç-mək" üçün şəxsi məsələleri bir kənara qoyub dövlət dü-şüncəsini öne çəkməliyik, gü-cümüzü xalqın xeyrinə olan işlərə yönəlməliyik, dəyərlərimizin qədrini bilməliyik. Qu-lu müəllim də cəmiyyətimiz üçün, mediamız üçün bir də-yər olduğuna görə onu qor-u-malıq. Mənim şəxsi fikrim budur ki, bütün namuslu adamlar, o cümlədən medi-a-da çalışanlar üçün Qulu Mə-hərəmli kimi parlaq adamı müdafiə etmək vələdən ya-qət məsələsidir.

Qulu Məhərrəmlini müdafia etmək...

Qulu Məhərrəmli

Həbsdən kitabla çıxanlar...

Xədicə İsmayıllı iranlı yazıçının romanını tərcümə edib; **Sərdar Cəlaloğlu:** "Bunun üçün bir basın olsun, ağlin işləsin, kifayət edər"

Ömrünün hansısa müddətini həbsxana-da keçirmək məcbu-tiyətində qalan insanlar bozən Allahdan ümidi-ni üzənmək və yaxud da vaxtını səmərəli keçirmək üçün xatirələrini yazır, sonradan kitab şəklində çap edirlər.

Azerbaycanda bir çox tən-nimmiş adamlar var ki, onlar ilk kitablarını demək olar ki, məhbəsədə olarkən yazıblar. Məhbəsə kitablarının əksəri-yəti daha çox xatirələrindən və yaxud dünya ədəbiyyatı tərcümələrindən, şeirlər top-lusundan ibarət olur.

Hazırda həbsdə olan jurnalist Xədicə İsmayıllı bugün-lərdə məhbəsədə kitab yazan-ların siyahısına daxil olub. Belə ki, jurnalist İrandan olan ya-zıcı Səhər Delicanının "Caka-randa ağacının uşaqları" ro-manını dilimizə tərcümə edib.

Mətbuatda yayılan məlu-mata görə, roman artıq neşr olunub və yaxın günlərdə oxuculara təqdim olunacaq. Maraqlıdır ki, əsərin müəllifi

Pənah Hüseyin: "Belə bir fikrim olmayıb"

Sahar Delicanı anasının heb-sə atıldığı Evin həbsxanasında-də dünyaya gəlib.

Məhbəsədə kitab yazan ta-nınnımlardan biri də "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arıfoğludur. İki dəfə həbsdə düşən baş redaktor ilk dəfə 2000-ci ilde 45 gün həbsxanada olarkən baresin-de yazılan məqalələri, apardı-

ğı qeydləri, 10-dan çox yazı-sını və şeirini bir araya getirər "Bizi möglub edə bilmədilər" kitabını çap etdirib. İkinci dəfə 2003-cü il oktyabr olaylarına görə həbs olunan Rauf Arıfoğlu "Demokratiya məhbəs-də" adlı ikinci kitabını nəşr etdirib. 2004-cü ilde işiq üzü gö-rən kitabda yene də baş redaktorun həbsxanada ikən yaz-diqlarının bir hissəsi "İnsan-lar və adamlar" başlığı altında

Kitabda təxminən 3 minə yaxın aforizm yazdım. Yaz-diqlarımı sonra Arif Hacılıya (hərəkət Məsələləri) verdim, redakte elədi. Arif bəy məsləhət bildi ki, yazdıqlarının az bir hissə-sini dərc etdirim. Ona görə də mən həbsxanada ikən yaz-diqlarının bir hissəsi "İnsan-lar və adamlar" başlığı altında

Lakin həbsdə olarkən öz xatirələrini və yaxud düşün-cələrini qələmə çevirmək hə-vəsində olmayan tanınmışlar da var. Onlardan biri də AXP sədri Pənah Hüseyindir. Bu barədə AXP sədri "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildi-rib: "Belə bir fikrim olmayıb.

Kitabi bir çox jurnalistləre

paylamışam. Hazırda həmin

kitabdan özümüzə qalmayıb".

Lakin həbsdə olarkən öz xatirələrini və yaxud düşün-cələrini qələmə çevirmək hə-vəsində olmayan tanınmışlar da var. Onlardan biri də AXP sədri Pənah Hüseyindir. Bu barədə AXP sədri "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildi-rib: "Belə bir fikrim olmayıb.

□ Xalidə GƏRAY

Təcridxananı çıxmak şərtiyle yazmaq üçün ele bir manə də yox idi. Olsa da yəqin ki, rəsmi yazılmalar haqqında qaydalar var. Xüsusən də is-tintaq dövründə yazılar nə-zaret olunur. Amma həbsxanada bu, mümkündür".

17 ay siyasi məhbəs hə-yati yaşıyan Ümid Partiyası-nın sədri İqbal Ağazadə də məhbəsədəki zamanını kita-ba, yazıya həsr etməyib: "Zamanında roman da, xatire də yazacam. Lakin indi vaxtı de-yil hələ".

Xatırladaq ki, bir neçə il bundan evvel, 2010-cu ilin dekabrında "Avropa" hotelində məhkumların şeirlərindən ibarət "Zaman-ömürdür keçər" adlı kitabın təqdimati olmuşdu. Kitabda 48 məhkum şairin 125 şeiri və 2 hekayesi toplandığı bildirilirdi. Təqdi-matdakı maraqlı məqamlar-dan biri Penitensiar Xidmətin kitab təqdimatında üç kişi və bir qadın məhkumun iştirakını təmin etmesi olmuşdu. Məhkumların cəzaçəkmə müəssi-səsindən çıxarılaraq azadlıq-da, geniş oxucu kütlesinin iş-tirakı ilə keçirilən tədbirə geti-rilməsi ölkənin həbsxana tarixində ilk dəfə yaşandı.

□ Xalidə GƏRAY

Təhsil üzrə Komissiya niyə ləğv edildi?

Əjdər Ağayev: "Strategiya müəyyənləşdiyi üçün Təhsil Komissiyasına ehtiyac yoxdur"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhsil üzrə Komissiya ləğv edilib. Bu barədə dövlət başçısının rəsmi saytında məlumat qeyd edilib. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev - "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhsil üzrə Komissiyanın yaradılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 30 may tarixli 831 nömrəli Sərəncamının ləğv edilməsi barədə sərəncam imzalayıb. Dövlət başçısının sərəncamları ilə "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhsil üzrə Komissiyanın yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 7 fevral tarixli 1306 nömrəli və "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Təhsil üzrə Komissiyanın yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında" 24 may 2013-cü il tarixli sərəncamları da ləğv edilib. Qeyd edək ki, komissiyanın sonuncu tərkibi Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin 24 may 2013-cü il tarixli sərəncamı ilə təsdiqlənib. Həmin sərəncama əsasən, Komissiyanın sədri Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev, komissiyanın üzvləri isə baş nazirin müavini Elçin Əfəndiyev, AMEA prezidenti Akif Əlizade, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Humanitar siyaset məsələləri şöbəsinin müdürü Fatma Abdullazadə, təhsil naziri Mikayıl Cabbarov, ədliyyə naziri Fikret Məmmədov, iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev, maliyyə naziri Samir Şərifov, gənclər və idman naziri Azad Rəhimov, Tələba Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının sədri Məleykə Abbaszadə olub.

Ancaq saytda Təhsil Komissiyasının niyə ləğv edilməsi haqqında heç bir məlumat qeyd edilməyib.

Maraqlıdır, bu qurumun ləğv edilməsində səbəb nadir?

Təhsil Şurasının sədri Əjdər Ağayev Təhsil Komissiyasının işinin bitdirilini və buna görə də artıq ləğv edildiyini dedi: "Mənə elə gelir ki, Təhsil Komissiyası yarananda təhsil islahatının müəyyən inkişaf mərhələləri üzrə görülecek işlər var idi. Məsələn, Təhsil Komissiyasının razılığı əsasında ali məktəblərin bakanlar və magistratura pilləsində yerlərin ayrılması, tələbata uyğun olaraq kadr hazırlığı müəyyənləşdirirdi. Artıq təhsil islahatı ilə bağlı bir çox işlər görüllüb. O cümlədən prezident iki il əvvəl təhsilin inkişafı üzrə "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası"nın təsdiqi barədə sərəncam imzalayıb. Bu fundamental sənəddə dörd istiqamət üzrə inkişaf konsepsiyası müəyyənləşdirilib. Burada nəzərdə tutulan işlərin həyata keçirilməsi üçün iş planı da hazırlanıb. Yəni strategiya meydandadır. Digər tərefdən, artıq ali məktəblərə ödənişli oxuyanlar üçün plan qoyması götürülüb. Plan yoxdur. Məsələn, 100 nəfər qəbul olur, oxuya bilən oxusun, oxuya bilməyən yox. Ali məktəblərə plan məsələsi aradan qalxdığı, strategiya müəyyənləşdiyi üçün Təhsil Komissiyasına ehtiyac yoxdur".

Ə.Ağayev Təhsil Komissiyasının təhsil siyasetini artıq hazırlayaraq ortaya qoymuşunu dedi: "Təhsil Komissiyası artıq təhsil siyasetini hazırlayıb meydana qo'yub. Buna görə də görünür ki, bu qurumun fəaliyyətinə artıq ehtiyac yoxdur. Bu mənim düşüncələrimdir. Yəni bu komissiyanın olub-olmamasının təhsil sahəsinə heç bir dəxli yoxdur. Bu qurum təşkilatı məsələlərə baxırı. O da təşkil olunub, hər şey qaydasındadır".

□ Günel MANAFLİ

Rusiya prezidenti Vladimir Putin Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin təyin edilməsi haqqında fərman imzalayıb. Sərəncama əsasən, Vasilii Lixaçov, Ella Panfilova, Aleksandr Kinev, Boris Ebzejeyev və Yevgeni Şevçenko Rusiya Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri təyin ediliblər.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Vladimir Çurovun adı isə siyahıya salınmayıb.

Onu da qeyd edək ki, Vladimir Çurov Azərbaycanın Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahovun yaxın dostu hesab olunurdu.

Nəzərə çatdırıq ki, ötənin parlament seçkilərindən sonra buraxılan MSK hələ də yenidən formalasmayıb. Lakin mövcud qanunvericiliyə görə, parlament seçkilərindən sonra Mərkəzi Seçki Komissiyası da yenidən formalasmalıdır. Bu proses hələ də gecikir. MSK-nin yeni tərkibinin təsdiqinin yubanması ictimaiyyətdə Məzahir Pənahovun da vəzifəsindən azad ediləcəyi fikrini yaradıb.

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a danışan deputat Fazıl Mustafa bildirib ki,

Məzahir Pənahovun dostu vəzifədən getdi, bəs özü?

Azərbaycanda MSK-nin formalasması prosesinin yubanmasının səbəbləri açıqlanmir...

MSK-nin formalasması ilə bağlı hələ də bir xəbər ala biləməyiblər: "Proses başa çatmayıb. Bizdə də, açığı, bununla bağlı məlumat yoxdur. Müraciət etmişik, ancaq səbəbi barəsində məlumat verilməyib. Yəqin ki, hansısa sənədləşmə işləri aparılır, nələrsə aydınlaşmayıb".

MSK-nin mətbuat xidmətindən də məsələ ilə bağlı konkret cavab ala bilmədik. Onlar da bildirdilər ki, MSK-nin ne zaman formalasacaq hələ ki bəlli deyil.

Seçki Məcəlləsinə görə MSK-nin səlahiyyət müddəti 5 ildir.

MSK-nin 2015-ci il seçkiliyinə qədər olan tərkibi 2010-cu ildə keçirilən parla-

ment seçkilərindən sonra formalasdırılıb və həmin tərkib 18 üzvdən ibarətdir.

Bu tərkibə Məzahir Pənahov (sədr), Natiq Məmmədov (sədr müavini), Arife Muxtarova (katib), Mikayıl Rəhimov (katib), üzvlər Saitdin Əliyev, Fuad Cavadov, Ramiz İbrahimov, Validə Kazımova, Qabil Orucov, Tofiq Həsənov, İlham Məmmədov, Nizami Nadirov, Azer Tağıyev, Tamam Cəfərov, Bəxşeyş Əsgərov, Almas Qəhrəmanlı, Akif Qurbanov və Etibar Quliyev daxil idi.

Bu il noyabrın 1-də keçirilən parlament seçkilərində Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadənin deputat olduğu 35 sayılı Xətai üçüncü seçki dairəsindən Azərbaycan So-

sial Demokrat Partiyasının (ASDP) sədri Araz Əlizade seçilib. Bu isə növbəti illərdə Akif Qurbanovun MSK-da təmsil olunmayacağını göstərir. Lakin Milli Məclisde yer qazanmış siyasi partiyaların bəziləri MSK üzvlüyüne məhz A. Qurbanovun nəzərdən irəli sürərsə, o, yenidən MSK üzvü ola bilər. Eyni zamanda bu ilki seçkilərə sonrası Vəhdət Partiyasının sədri Tahir Kərimli və Azərbaycan Demokratik Məarifçilik Partiyasının sədri Elşən Musayev də parlamentdə deputat kimi təmsil olunurlar. Bu isə onları da üzvlərinin MSK-da təmsil oluna biləcəyini istisna etmir.

□ Əli RAIS

ADP sədri Isa Qəmbərlə niyə görüşdüğünü açıqladı

"Isa Qəmbər siyasetdən bir az uzaqlaşmaq istəsə belə, siyaset ondan uzaqlaşa bilməz"

Xəber verdiyimiz kimi, KXCP, AXP, ADP, VİP, AzDP, ALDP, BAP, Azadlıq Partiyası, GAP, AG blok və digər müxalifyönlü təşkilatların, QHT-lərin olduğu müxalifətin antiböhran koalisyonasının təmsilcisi Sərdar Cəlaloğlu martın 9-da Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacılı ilə yanaşı, Müsavatın sabiq başqanı Isa Qəmbərlə də görüşübmüş.

Bu barədə musavat.com-a Müsavat Partiyasındaki mənbədən məlumat daxil olub. Maraqlıdır ki, Sərdar Cəlaloğlu Arif Hacılı ilə görüşüyü və müzakirə etdiyi məsələlər barədə "Yeni Müsavat" a həmin gün məlumat versə də, Isa Qəmbərlə görüşüyü haqda heç nə açıqlamayıb.

Məsələ ilə bağlı Sərdar Cəlaloğlu ilə əlaqə saxladıq. S.Cəlaloğlu Isa Qəmbərlə gö-

rüşdüyü haqda bize verilən xəbərin doğru olduğunu dedi.

Bu barədə bize məlumat verməməsini isə həm bizim ona xəbərin doğru olduğunu dedi: "Xeyli vaxtdır görüşmədiyiniz Isa Qəmbərin əhval-rühiyyəsinə necə gördünüz" sualına ADP sədri belə cavab verdi: "İsa bəy son zamanlar özünü sanki siyasi proseslərdən bir qədər kənarda gərən analitik kimi təqdim etmək istəyir. Amma mümkün deyil ki, bu qədər böyük siyasi təcrü-

bən ola və siyasi prosesdə uzaqlaşa biləsen. Hətta Isa Qəmbər siyasetdən bir az uzaqlaşmaq istəsə belə, siyaset ondan uzaqlaşa bilməz. Siyasetçilərin siyasi ömür tarixi siyasetçilər öləndə başa çatır. Baxın, Klinton 20 il önce prezident olub, ancaq bu gün de ABŞ-in siyasi həyatında onun adı çəkilir, fikirləri dinlənilir. Yəni əsl siyasetçi həyattan getməyince, siyasetdən getmir. Bu baxımdan Isa Qəmbər istəsə də, siyasetdən gedə biləməz. Bugünkü Azərbaycan siyasetinin memarlarından biri də odur".

S.Cəlaloğlu onu da bildirdi ki, Isa Qəmbərlə görüşdə Müsavat-antiböhran koalisiyası və debat təklifi məsələsinə müzakirə etməyib: "Partiyanın başqanı var və bu məsələləri rəsmi olaraq onuna müzakirə etmişdim. Siyasi etika baxımdan mən bu mövzuları başqandan kənarda müzakirə etməyi doğru hesab etmədim. Heç Isa bəy də Arif Hacılı ilə nə danışdıqımızı, hansı nəticəyə gəldiyimizi öyrənməyə meyl etmədi".

□ E.SEYİDAĞA

Balanslaşdırılmış casus

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Maliyyə naziri Samir Şerifovun Türkiye, Rusiya, Amerika və keçmiş SSRİ-nin casusu olması haqda söhbəti yəqin bilirsiniz. Bir nəfər Qərbə qəzmış keçmiş Rusiya agenti bu haqda kitab yazmışdır. Bilməniz də problem deyil. Çünkü hansısa nazırın, dövlət xadiminin 3-4 qat agent olması Azərbaycanda çox adı haldır. Biz belə şəylərə görə narahat olmaraq və bu cür adı şeylərdən kitab cizmaqara edənlərə gülerik.

Bizim casusların keçmiş böyüyü maşın alverindən reketliyə qədər min cür firildaqla, cinayətlə məşğul idi. Onun idarəsinin generalları da hərəsi bir alverle məşğul idi. Biri adam satıldı, başqası zeytunluq. Biri işgəncə verirdi, başqası pulu alındı. İndi belə dövlətin hansısa nazırı xaricilərə işləsə nə olacaq? Külü qoysunlar ele xarici dövlətlərin təpəsinə ki, onun agenti bizim nazır ola... Çok fərli məlumatlar ötürəcək: "Göyçay rayon xəstəxanasına dəftərxana xərclərdən neçə milyon qapazlaşdırıq", "Soğanlıq-Eşşəkbeli kənd yolunun təmirinə ayrılan 10 milyon manatın yeyilməsi imkanları" və sairə. Azərbaycan maliyyə nazirindən agent tutmaq, qüsurlu müqayisə olsa da, təxminən alman futbolunu Azərbaycan millisine məşqçi getirmək ki mi bir şeydir - nəticəsini bilirsınız.

Hələ bəziləri daha güləmli nəticələr çıxarırlar, yazırlar ki, Samir Şerifov baş nazırlığı əsas namizəddir (sanki Artur müəllimə nəsə olubdur), bu xəbərlə onu vurmaq istəyənlər var.

Əslində nazır 4 dövlətə agent olması Azərbaycanda baş ucalığı, yüksək keyfiyyət sayılır. Əger xəbər doğrudan bu məqsədə yayılırsa, o zaman bunu Şerifovun təbliğatı, piani saya bilərik. Çünkü Azərbaycanın dövlət siyaseti elə 23 ildir bu bazis, özü üzərində qurulub: "Azərbaycanlılardan başqa kimə istəsən işlə, kimə istəsən yaltaqlıq ele, sərvətləri sat, təki hakimiyyətin qorunsun". Bu siyasetə bizdə balans siyaseti deyirlər. Flüger kimi lazımlı olanda hansı dövlətə təref istəsən dönmək olar. Qarabağ? Cəhənnəmə ki. Daşlıq-çinqliliq yerdir, dahi rəhbər demişkən. Demokratiya? Dünəndən olmasın. Bir şey ki, heç deməsun özüne lazım deyil, kratosa niyə lazım olsun? İnsan haqları? Kefli işğəndər demişkən, "Şeyx, lotusan, mən ölüm əl ver".

Elə ona görə də Maliyyə Nazırlığı məsələyə belə münasibət bildirdi: "Bizim nazır hələ Mossad və Britaniya keşfiyyatına da işləyir". Yəni gedin qarnızı qasıyan, Formula-1 pistində dombalaq aşın.

Yeri gəlmışkən, keçən il prezident MTN-i "brak", zay məhsul elan edib yerində DTX yaradanda biz çox önemli bir detala diqqət etmədi. Bu da ondan ibarətdir ki, əger qabaqlar nazırılık millet üçün işləyirdi, indi dövlətin təhlükəsizliyi üçün işləyəcək. Milli Təhlükəsizlik Nazırlığı Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə çevrilmişdir. İstəsən bu adın içində çoxlu sərr tapmaq olar. Örnək üçün, niyə "dövlət təhlükəsizlik" yox, "dövlət təhlükəsizliyi"? Bəlkə burada dövlət təhlükələrinə də işarə var - qızım sənə deyirəm, gəlinim sən eşit məsəlindəki kimi?

Ümumiyyətə, Azərbaycanda hüquqi nihilizm göz çıxarır. Hacı Məmmədov Ali Məhkəməyə şikayət yazar, onun şikayətinə isə vaxtilə ağır cinayətlərdən elə ona cəza kəsən hakim (indi Ali Məhkəməyə qalxıb) baxıb rədd cavabı verir. NIDA-çı gəncləri, Səyavuş əkə demişkən, "Molotov katleti" saxlıqları üçün tutub 3 ildir zindanda çüründür, ancaq keçən il Bakıda məscidə eyni tip yandırıcı butulkani atan şəxsi azadlıq buraxıblar. Butulkani atan, butulkani lap hesab edək doğrudan saxlayan adamdan günahsızdır! Çünkü məscidə yandırıcı butulkani atan adam bu rejimə doğma insandır, yaxasında Öcalanın şəklini gəzdirdi, terrorçu PKK təşkilatının üzvü idi. Adını da qoyublar guya dəlidir. Dəlidirse, PKK-nı niyə sevir, elə YAP-a-zada üzv olardı da bə? Sadəcə, adamın azadlığı haqda göstəriş elə yuxarıdan gelib, hakim o adamın ağı saçlarına başını qaldırbaxa bilməz, daşa dörə yerində.

Sonda belə ciddi mövzularda yazdığını üçün oxucuların üzr istəyirəm. Eynşteyn haqlı idi, doğrudan da mebeli qız evi almışdır.

NATO-nun Mütəfiq Transformasiya Komandanının müavini general Mirko Julianinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti martın 9-dan Azərbaycanda sefərdədir. Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov general Mirko Julianinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Azərbaycanın NATO-nun tərəfdəsi olduğunu vurgulayan müdafiə naziri alyansın Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyə dair tutduğu principial və davamlı mövqeyinin Avroatlantik təhlükəsizliyin bölgünməzliyi məsələsini gücləndirdiyini, regional sülh və sabitlik üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini xüsusi qeyd edib. Görüşdə Azərbaycanla NATO arasında mövcud proqramlar daxilində əməliyyat, təlim, trening, hərbi təhsil, təcrübə mübadiləsi ve digər sahələr üzrə tərəfdəşliq məsələləri, həyata keçirilən layihələr, əlaqələrimizin hazırlığı və ziyyəti və inkişaf perspektivləri barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

NATO nümayəndə heyətinin Azərbaycanın səfərini və bu hadisənin Rusiyada qıcıq yarada biləcəyi barədə deyilənləri şərh edən siyasi analitik Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, Azərbaycanın NATO ilə əməkdaşlığının genişləndirilməsi təqdیرəlayiq haldır. Bu, Azərbaycanın milli və təhlükəsizlik maraqlarına uyğunudur: "Təessüf ki, Səfər Əbiyevin müdafiə nazırı olduğu illerde NATO ilə əməkdaşlıqlıdan çok danişilsə, da, konkret addımlar atılmışdı. Amma Zakir Həsənov müdafiə nazırı təyin olunanından sonra hiss olunur ki, yeni nazırın NATO ilə əməkdaşlığı genişləndirmək həvəsi var. Bu istiqamətdə müvafiq addımlar da atılır. Ordunun NATO standartlarına çatdırılması, əsgər və zabitlərin NATO standartlarına uyğun geyimləri və ərzəq təminatında dəyişiklikləri qeyd etmək olar. Bütün bunlar NATO ilə əməkdaşlığı genişləndirməyi diktə edir. Həm də bir məsələni nəzərə almaq lazımdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını azaltmalıdır. Rusiyadan alıraq, amma ordu quruluğunda NATO-ya üstünlük verir. Azərbaycan hakimiyyəti de Rusiymanın narahatlığını azaltmaq üçün bəzən preventiv addımlar atr. Rusiyadan alacağımız hərbi texnikanın dəyəri 4 milyard dollara yaxındır. Bu, əslində Rusiymanın narahatlığını

Bakıdan gedən macar nazır niyə Türkiyəyə qarşı çıxdı?

ADA Universitetinin professoru: "Macaristan İslam və müsəlman mövzusunda Avropanın ən həssas ölkəsidir"

Ötən həftə Macaristannın baş naziri Viktor Orbanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Bakıda rəsmi səfərdə olub. Səfər çərçivəsində o, prezident İlham Əliyevlə də görüşüb. Yayılan rəsmi məlumatata görə, görüşdə ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrde, o cümlədən siyasi, iqtisadi və digər sahələrdə uğurlu inkişafından məmənnunluq ifade edilib. Azərbaycan-Macaristana əlaqələrinin genişləndirilməsi baxımdan bu səfərin əhəmiyyəti qeyd olunub. İkitərəfli əlaqələrimizin müxtəlif sahələrdə inkişaf üçün yaxşı potensialın olduğu vurğulanıb, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Lakin Viktor Orban Brüssel-də keçirilən Avropa Birliyi-Türkiyə sammitində Azərbaycana qardaş olan ölkənin maraqlarına qarşı çıxb. Türkiyənin AB-nin 28 liderinə qaćqınlarla bağlı təklif etdiyi həll yollarına yalnız Macaristanın baş naziri qarşı çıxb. O bildirib ki, ölkəsinə müsəlman köcmənləri istəmir: "Bize görə ölkələr çox sayda müsəlman köcmənlər qəbul edə bilər. Bu onların öz seçimimdir. Ancaq biz bunu istəmirik. Brüssel türklərə tutu bilməyəcəyi sözər verir. Türkiyədən yüz minlərlə qaćqını alıb, AB ölkələrinə paylama planı, xəyaldan ibarətdir. Bunu heç bir AB

ölkəsi tətbiq edə bilməz. Əgər mən bu plana dəstək versəm, məni Budapestə prospekt işıqlandırma dırøyinə assinlər" deye, Orban bildirib.

Onu da qeyd edək ki, Viktor Orban ötən il də mühacir böhranı ilə bağlı Türkiyəyə 3 milyard avro yardım edilməsinə qarşı çıxmışdı. O, açıqlamasında bildirmişdi ki, qaćqın axınının qarşısını almaq üçün Macaristan, Polşa, Çexiya və Slovakiya Yunanistana 300-dən çox əsgər göndərəcək.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan ADA Universitetinin professoru Elnur Soltanov bildirib ki, Macaristandan

Viktor Orbán

mühacirlərə qarşı aqressiyası bir növ tarixlə bağlıdır: "Macaristan tarixi baxımdan da Türkiyə ilə çox yaxın münasibəti olan ölkədir. Macaristan Osmanlı imperatorluğunun xüsusi torpağı hesab olunub. Bu mənada ki, həmin ərazinin insanları daha çox Qərbi Avropa mədəniyyətindən təsirlənmışdır. İkincisi isə Macaristanda hətta bəzi uşaq kitablarında türklər neqativ planda göstərilib. Eyni za-

manda macarlar Avropanın azsaylı millətlərindəndir. Dilləri də heç bir millətin dilinə oxşamır. Bu baxımdan macarlarda həzaman sanki bir azlıq psixologiyası olub. Ermənilər və yəhudilər kimi onlar da psixoloji olaraq düşünürler ki, təhlükədərlər, yox olmaq üzrədirler, qonşuları, dostları yoxdur. Mehəz bu fikir macarlarda xeyli güclüdür. Bütün bu sadaladığım hallar birləşərək Macarıstanı İslam və mü-

səlman mövzusunda Avropanın ən həssas ölkəsinə çevirir. Bu baxımdan söyleye bilərik ki, Viktor Orbanın bu çıxışı Türkiyə əleyhina deyil, macarların ümumi qorxuları üzərinə qurulub".

E. Soltanov bildirib ki, Ma-

caristən Avropa Birliyinin Türkiyə ilə viza rejiminin ləğvini hazırlaşmasından da narahat ola bilər: "Qaćqınlar adətən Yunanistana gəlirlər. Yunanistana girmələri isə onlara birbaşa olaraq Macaristana getmək hüquq verir. Yeni Şəhən vizasına görə ikinci dayanacaq Macaristən olur. Yunanistana isə burada sənki qapı rolu oynadığı üçün onlar qaćqınlarla bağlı bir o qə-

der de narahat olmurlar. Bu da macarları qorxudur. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, sayılarının az olması onlarda xof yaradır. Diq-qət edək ki, Macaristən Avropa İttifaqının da qaćqınlarla bağlı qərarlarına etiraz etmişdilər".

Azərbaycana gelince isə ekspert hesab edir ki, Macaristən ölkəmizlə əlaqəsi normaldır:

"Azərbaycanla Macaristən arasında olan məsəfə uzaqdır. Bizim onlara bu kimi səbəblərə görə ticarət dövriyəmiz də yoxdur. Lakin Macaristənla bizim münasibətlərimiz digər Avropa ölkələrindən daha yaxşıdır".

□ Əli RƏS

Avropa Parlamentində qalmaqla

Avropa Parlamentində Türkiye və Avropa İttifaqı (Aİ) arasında miqrant razılaşmasının müzakirə olunduğu iclasda yunan deputatlar türkləri təhqid edib.

Yunanıstanın irqicisi "Qızıl Şəfəq" Partiyasından olan deputat Eleftherios Sinadinos çıxışı zamanı "Türklər it kimidirlər. Vəhşi kimi görünür, lakin bir düşmənle qarşılaşlığı zaman qaćqalar. Türklerle mücadilə etməyin tək yolu qerarlı bir mövqə göstərməkdir", -deyə təhqiredici ifadələr işlədib.

"Qızıl Şəfəq" Partiyasının digər üzvləri çıxış etmək istəsələr də parlament sədri onların bu istəyini qəbul etməyib və onlardan salonu tərk etməyi tələb edib.

Bundan sonra Sinadinos səlahiyyətli şəxslərin müşayiəti ilə iclası tərk edib. (azvision.az)

Martin Şults yunan deputatının "qızılı xətti" keçidiyi və onun çıxışının irqicilik kimi qəbul edilə biləcəyini deyib.

"Türkiyə Rusyanı bir həftəyə darmadağın edər" - eks-kəşfiyyatçıdan ilginc iddia

Putinin tələbə yoldaşına görə, Kreml rəhbəri Türkiyə və NATO ilə müharibədən qorxur; "Putin heç vaxt nüvə düyməsinə basmayacaq, çünkü..."

masiyani açıqlamaqla Siz hansı tarafa xallar alava edirsiniz? Axi Siz konteksti nəzərə almaya bilməsiniz: Rusiya-Türkiyə əlaqələri Suriyadakı müharibə üzündən kəskinlaşıb və orada Putin və Ərdoğan öz maraqlarını qoruyurlar...

- Şübhəsiz ki, men konteksti nəzərə alıram və başa düşürəm ki, dərc olunan agentura məlumatı və mənim gələcək kitabım Putin rejimine zərəbə vuracaq.

- *Sizə, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev ona yaxın adamın əvvəlcə Rusiyaya, sonra Türkiyə və ABŞ-a, indi isə təzədən Rusiyaya işlədiyini biləndən sonra necə hərəkət edəcək?*

- Çətinlik çekirəm söyləməye. Ancaq prezidentin həll eləməli olduğu məsələ tamamilə aydın: üç xarici xüsusi xidmətin qapısını döyüb xəbərçilik edən və etməkdə davam edən yaxın məmurla nə etməli? Özü də o ölkələrdən ən aži biri Azərbaycana qarşı əsla dost münasibətdə deyil.

- Sizi düz başa düşdükse, Rusiya Federasiyası ilə Türkiyə, demək, faktiki şəkildə həm də NATO arasında birbaşa hərbi qarşışdırma ehtimalını yüksək qiymətləndirirsiniz?

- Bizim sizinle birinci müsəhibəmizdə mən demmişim ki, hər il botoks etdirmək üçün (*üz dərinin çəkilməsi üçün edilən pləs-tik əməliyyat-red.*) siyasi məkanım daqiq 7-10 günlüyə yoxa çıxan Putin psixoloji cəhətdən nüvə savaşına başlamağa hazır deyil. Və mən hələ də o qənaətdəyəm ki, Kreml rəhbəri NATO ilə müharibədən qorxur. O, öz ölkəsinin milyardlarını ona görə oğurlamayıb, sarayları ona görə tikməyib ki, indi buntarı - 16 ilə asan zəhmətli yığılan sərvəti radioaktiv toza çevirsin.

Əslinde isə Putin özünü "qastrollara" gələn quldur kimi aparrı. Yeni belə deyək, "özünü göstərir", amma ABŞ, Avropa Birliyi və NATO-nun onun üçün müyyənləşdirildiyi çərçivədə. Rusiya Federasiyasının xarici siyasetinin mahiyyəti elə budur. Başqa yandan, hemişə namə-

lum faktor məsəlesi var - xüsusi də Putinlə bağlı. Axmanın məntiqini hesablaşmaq çətindir, Putin isə psixi cəhətcən ziyankar adamdır.

Ötən əsrin 70-ci illərində mən xüsusi təyinatlı sovet hərbi hissələrində xidmət etmişəm və Türkiyənin elektron silahlı qüvvələrinin keşfiyyatı ilə şəxsən maşğıl olmuşam. Mən size deyim: Türkiye elə bir orduya sahibdir ki, bir həftəyə Rusyanın külüñü göyesovur - bir şərtlə ki, Kreml nüvə silahına el atmasın.

- Bəs hər halda, el atsa...

- Əl atmayıacaq. Nüvə düyməsinə basılıcağı ilə bağlı Rusiyanın gələn bütün bu işləre və yarım-işarələrin hamısı blefdır, "Potomkin kəndi"nin müasir variantıdır. Prinsipcə, bu, ayrıca detallı bir danışığın mövzusu. Ancaq indi sizi əmin edə bilərəm ki, Putin qızılı düyməyə basmayacaq. Gicbəsər və intiharçı - necə deyərlər, bunlar arasında böyük fərqli olan iki şeydir. Putin isə intiharçı deyil.

□ Siyaset şöbəsi

Keçmiş kəşfiyyatçı müsəhibəsində digər ilginc məqamlar da yer alıb. O sirada Putin-Ərdoğan münasibətlərinə də o toxunub və istisna etməyib ki, Azərbaycana bir naziri və bir nazir müavini məhz Türkiyə-Rusya münasibətlərinin kəskinləşməsi səbəbindən də agenturaya cəlb oluna bilərdi. "Nəzəri cəhətdən bu - mümkünür. Ancaq konkret halda mənə elə gelir ki, əsas məsələ bu işə kimin daha çox para ödəməsi-

dir" - deyə eks-kəşfiyyatçı qeyd edib.

Ictimai marağı nəzərə alıb, müsəhibənin bundan sonrakı hissəsini təqdim edirik:

- Bəs kimin pulu daha çox-

dur - Türkiyə, yoxsa Rusiya kəşfiyyatının?

- Bax bunu qoy Türkiyənin, Rusiyanın və ABŞ-in xüsusi xidmətləri araşdırınsınlar.

- "3-qat agent" haqda infor-

Xalid KAZIMLI

İndi dünyanın elə bir vaxtıdır ki, saxta "Filankəs filan dövlətin agentidir" ittihamı, iftiarı, iddiası ilə adamı güllə qabağına çıxarmaq, türməyə saldırmaq mümkün deyil. Ancaq dünyanın elə zamanıdır ki, eyni ittihamla adamı işdən çıxardırmaq, gözden salmaq olar.

Məkan SSRİ, zaman 1935-39 arası olsaydı, Rusiya prezidenti Putinin qrup yoldaşı Yuri Şvetsin bir açıqlaması kifayət idi ki, Azərbaycanın maliyyə naziri Samir Şerifovu gecəyle vəzifəsində götürüb türmeye bassınlar.

Öz növbəsində, onun türməyə salınması kifayət idi ki, üçqat agent olduğunu, hətta dördüncü, beşinci dövlətin xüsusi xidmət orqanları ilə əlaqə yaratmağa çalışdığını boynuna alsın.

"İfşa olunmuş" nazirin bircə etirafı da kifayət idi ki, onuna ünsiyyəti olmuş yüzlərlə adam cəzalandırılsın.

O zamanlar bu cür bir yazıyla, bir donosla ifşa olunan minlərlə vəzifeli şəxs olub. Onların hamisini məhv ediblər, yalnız 15-20 ilən sonra aşkarə çıxıb ki, adamları nəhaq gülələyiblər, əslində ittihamların hamısı qurama, səbutlar isə saxtayımsı.

İçində Azərbaycan da olmaqla, bütün sovet respublikaları bu məşum, məşəqqəti mərhələni keçiblər və o kütləvi psixozla, normaya çevrilmiş içtimai paranoya ilə keçən illər arxada qalıb.

Ancaq nə xalq, nə də dövləti, cəmiyyəti idarə edənlər o illəri, ən ümədi isə o ənənəni unutmayıblar.

Sovet dövrünün axır illərində belə donoslar vasitəsilə rəqibi məhv etmə yolu enli və hamar idi və o yolla irəlileyənlər çoxdu. Tələqurmalar, torbatikmələr, ipi kəsib quyuya salmalar, qələm-qırmalar postsoviet dövründə də yaşadı, hələ də yaşayır.

Ümumiyyətə, hakimiyyət uğrunda mübarizə, karyera davaşı həmşəyaşardır. Bu mübarizə her cü çirkinliyi, eybacərliyi özündə yaşada bilir. Bu mübarizəyə qoşulanlar üçün heç bir yüksək dəyer, mənəvi baryer yoxdur. Məqsəd rəqibi məhv etməkdir, her vasite məqbuldur.

Maliyyə naziri Samir Şerifovun barəsində yayılan ittihama bir də bu prizmadan baxmaq lazımdır.

Məsələ ilə bağlı versiyalardan biri budur ki, perspektivli kadr Şerifovun torbasını tikməyə çalışanlar var və onlar çox ustaca iş görür, onun baş nazırılığında gedən yolunun qarşısına kəsmek isteyirlər.

Təsəvvür edin, nazirin adını üçqat agent olmaqdə hallandıran şəxs öz ölkəmizdəki hər hansı bir analitik və ya siyasetçi deyil. Əger bu sözü ölkənin ən məşhur politoloqu, sabiq təhlükəsizlik zabiti və ya tanınmış siyasetçisi desəydi, bunu ciddiye alan olmayacaqdı.

Ancaq o sözü ABS-a sığınmış (və ya satılmış) bir keşfiyyatçı deyir. O, tanınmış adamdır, üstəlik, onu mötəbər göstərə biləcək nüanslar var: Putinlə bir qrupda oxuması, dövlət sirlərinə çıxışı olması və s.

Mehz belə bir adam dünyanın 200 dövlətindən biri olan Azərbaycanın 30-a yaxın nazirindən birinin adını çəkir. Həm də o, bu adı elə-bele, sözləşmişliklə ötmür, təfərrüatlı dosye yayır.

Bəs bu bir sıfariş məhsuludurmu? Elədirdə, bunu ona kim sıfariş edib? Təbii ki, bu, aydınlaşdırılmalıdır. Özü də həmin sıfarişçi Azərbaycandan olmalıdır və baş nazir postuna iddiası olan biri olmaması mümkün deyil.

Yox, ortada hər hansı gizli bağlılıq (azərbaycanlı iddiaçı və Şvets) yoxdursa, sual çıxır: Bu şəxs birdən-bire niyə belə etsin? Məşhur filmə deyildiyi kimi, görəsən, onu vadar edən nədir?

Bu ittihamin Rusiya rəhbərliyinin, konkret Putinin sıfariş olmasından istisnadır. Şvets Putinin qatı düşmənidir. Onu hər fərsətdə yamanılayır, pisləyir, ona görə də onun iradəsinə uyğun hərəkət etməsi ağlaşın deyil.

O da bəlli ki, Şvets son vaxtlar heç bir siyasi məqsəd güdmədən, sərf kommersi niyyəti ilə bildiyi hər şeyi qələmə alan və bestsellərlənən kitablar yazaraq böyük pullar qazanan biridir. Bu baxımdan yanaşılsa, onun Şerifovun adını şəkməsi olduqca ciddi məsələdir.

Bununla belə, orası da var ki, bir dövlətin mühüm nazırılıklarından birinə rəhbərlik edən şəxsi gecələr ratsiya ilə şifreli radiotəqribmalar göndərən casus-keşfiyyatçı ilə eyniləşdirmek olmaz. Nazır statusundan şəxslər hansısa dövlətə reğəbtidirlər, çox zaman həmin dövlətin rəhbər şəxsləri ilə olan əlaqələrini, dostluqlarını gizlətmirlər.

Məsələn, baş nazırın sabiq müavini Abbas Abbasovun Rusiya rəhbərliyi ilə ciddi əlaqələri, dostluğunu vardi və hamı bunu bildirdi, hətta bu əlaqələrdən dövlətin mənafeyi üçün istifadə edildi.

Sabiq iqtisadi inkişaf naziri Ferhad Əliyevin ABŞ-da səlahiyyətli şəxslərə müəyyən dostluqları, əlaqələri vardi.

İndiki nazirinən çıxunun Türkiyənin rəhbər şəxsləri ilə yaxşı münasibətləri var, az qala hamısı Türkiyə deyəndə sözün öünü "qardaş" kəlməsi artırırlar.

Ancaq bu, o demək deyil ki, bu ve digər qonşu (eləcə də uzaq) dövlətlərə reğəbtəi olan, o dövlətlərdəki ayrı-ayrı dairələrlə əlaqəsi olan nazirlər mütləq təmsil etdikləri dövlətin sirlərini satır və ya onun ümde mənafeyini ayağa verirler.

Əlbəttə, belə şəxslərin olması, hətta şəbəkə şəklində faaliyyət göstərmələri də istisna deyil.

Ümumiyyətə, heç ne istisna deyil. Ona görə də ciddi və təfərrüatlı açıqlamalara ehtiyac var. Heç bir halda cidanı çıvalda gizlətmək mümkün olmayıacaq. Üçqat agentlik səhbəti doğrudur, yaxın zamanlarda səsi çıxacaq.

"İlanın başını kiçik ikən əzmək lazımdır..." Bu, bizim məşhur atalar sözümüzdür. Amma başını əzmək lazımla da, zəherindən də bəs deyince istifadə etmək şorttdır. Çünkü dünya iqtisadiyyatında ilan zəherindən əldə edilən gəlirə heç də barmaqarası yanaşmaq olmaz.

"Yeni Müsavat" BBC-yə istinadən xəbər verir ki, hər il 100.000 insan ilan sancımasından dünyasını dəyişir. Zəherli ilanlar bir çox dərmanların və elmi araşdırmalarının ən vacib qaynağı sayılır. Fransanın cənub-şərqiindəki bir firmada zəher istehsalında istifadə edilmək üçün 70 ayrı növdə sayız-səhsəs ilan bəslənir. İlan və əqrəblər otaq temperaturu və nəmi həssaslıqla yoxlanan otaqlarda saxlanır.

Bu canlılar hər ay sağılır və südlerindən bir neçə qasıq dolusu zəher əldə edilə bilir. Zəherin sinir sistemindən əzələlərə, qan dövranından böyrəklərə qədər bir çox orqana təsiri böyükdür. İlan və əqrəb zəherinə dərman sənayesində ciddi tələbat olsa da, zəherin əldə edilməsi bir o qədər məsəflidir. Zəherin qramı 500-4000 avro arasında dəyişir.

Dünyanın ilan zəherine olan illik tələbatı 10 kiloqramdır. Bu məhsulu dünya bazارına əsasən Cənubi Koreya, Çin, Vyetnam, Hindistan kimi Asiya ölkələri, eləcə də isti iqlime malik digər ölkələr çıxarırlar.

Hesablamalar göstərir ki, ilan zəheri çox gelirli sahədir. Zəherin emali birinci ilde onun dəyərinin 40, sonrakı illərdə isə 60 faizi qədər gelir gətirir. Dünyada qurudulmuş ilan zəherinin bir qramı 600-800 dollar arası dəyişir. Zəher təmizlənib sertifikasiataqlıdan sonra bu qiyamət təxminən 2 dəfə artır.

Ədəbiyyatda "ilançılar" kimi təqdim edilən peşə sahibləri isə dünyadan hər yerində var. Onlar ilan ovuna təkcə onun zəherinə görə yox, dərisinə görə də çıxırlar. Ovculardan ilanları canlı və cansız olaraq tələb edirlər. Əger sıfarişçi ilanı sadəcə, onun dərisi üçün istəyib, ilan öldürülür, iy vermeməsi üçün özlə olaraq hazırlanmış çantalardan ölkə xaricinə çıxarılır. Maraqlıdır ki, bir çox Avropa ölkələri Türkiyə mehz diri ilan sıfarişi verir. Başda Almaniya, Fransa, İtalya olmaq üzrə bir çox Avropa ölkəsinə və Amerikaya çıxarılan ilanların dərisindən, zəherindən faydalansıldığı kimi, təbiətə atılmaq üçün də satın alınır. Beləcə, qisa müddət sonra coğrafiyamızda soyu tükenən ilanlar Avropanın və ya Amerikanın hər hansı bir bölgəsində artır.

SSRİ dövründə zəhərdən qazanan Azərbaycan niyə geri çəkildi?

İndi keçək Azərbaycanla bağlı durumun təhlilinə. Heç kimə sirr deyil ki, Azərbaycan keçmiş SSRİ dövründə ilan zəherindən ehtiyacın 65-70 faizini ödəyirdi. Bu zəherdən SSRİ-nin tibb bazarında dərman preparatları hazırlanmışdır. Sovet dövründə ilan tutub təhvil verənləri isə mükafat gözləyirdi. Ancaq SSRİ-nin süqtundan, Zira Herpetoloji Kombinatının dağıdılması sonrasında sonra ilanlar ətraf ərazilərə səpələndilər.

Zəherli ilanlar və həşəratlara ölkəmizdə ən çox Kür-Araz ovalığında, Araz çayı hövzəsində rast gəlinir. Ən qiymətli zəherə malik gürzə ilanının növleri də məhz Azərbaycanın aran rayonlarında və dağtəyi zonalarında yaşayır.

İlan zəherindən tarixən tibdə geniş istifadə edilir. İndi isə elm inkişaf etdiyindən arı və əqrəb kimi həşəratlardan da alınan zəherlər qiyamətli material hesab edilir. Mütəxəssislər gərə, Azərbaycanda ilançılıq sahəsində perspektivlər çox genişdir. Üstəlik, bu sahənin inkişaf böyük sərməye də tələb etmir və ölkənin aidiyəti insti-

kən ölen o qədər dostumuz olub ki..."

İlan qacaqcılardan Türkiye coğrafiyasından toplayıb, topdançılara verdikləri ilanların qiyməti 500-lə 5 min dollar arasında dəyişir. Çox görülen və ya xalanması da asan olan ilanlar 500 dollara alıcı tapdıqı halda, Toros, Quds ilanı kimi tanınan

Estoniya ilə elaqələr kəsildikdən sonra Azərbaycanda ilan zəheri satılmayıb. Hətta 1995-ci ilə qədər yiğilən 19 kilogram zəher indi da anbarda qalmadı. Başlıca problem zəherin istehsalçısı olan mərkəzin fealiyyət göstərməməsidir. Bunun nəticəsi olaraq, həzirdə Azərbaycanda zəherle bağlı problemlər məşğul olan da yoxdur.

Konsepsiya var, real addım isə yoxdur...

Ötən ilin sentyabrında isə sözügedən sahə ilə bağlı Azərbaycanda bir tərpəniş özünü göstərdi. Məlum oldu ki, Azə-

İlan zəheri biznesi -

az məsref tələb edib

milyonlar vəd edən sahə

Azərbaycanda bu sahə niyə dondurulub?; Dünya bazarında qramı 500-4000 avro arasında dəyişən zəher istehsalı ilə bağlı ortada layihə də var, təcrübə də, ancaq...

baycanda ilan, əqrəb, qurbağa, arı zəherinin alınması və bu sahədən gəlinin əldə edilməsi üçün işlər başlanılaq. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Zoologiya İnstitutu məlumat yaydı ki, artıq institutda bununla bağlı yeni konsepsiya üzərində işlənməye başlanılıb. İnstitutdan eləvə edilib ki, dünyada bu təsərrüfat çox inkişaf edib. Səhra və yarımsəhra ərazilərdə bu təsərrüfatın yaradılması üçün geniş imkanlar olur. İnstitut açıqlamışdı ki, Azərbaycanda gürzə zəheri üçün çox qiymətli xammal var. Hazırkı imkanlarla il erzində 2 kq-a qədər gürzə zəheri alıb onun xaricə satışı təşkil etmək olar. Amma bu layihə çox maliyyə vəsaiti tələb edir. Bunun üçün çox qiymətli avadanlıqlar tələb olunur. Bunu yanaşı, institutda zəherin əldə edilməsi üçün xüsusi laboratoriyanın da yaradılması planlaşdırıldı. Hazırkı ilan zəherinin Rusiyada analiz edilməsi üçün həmin ölkənin müvafiq qurumları ilə də əlaqələr yaradılar.

Bu zəherlərin yiğiləsi üçün adı sadalanan heyvanlarla necə toplanılmasına gəldikdə isə institutdan bildirilib ki, bunun üçün ilk növbədə ərazilidə olan heyvanları sayı qiymətləndirilməli, müvafiq dövlət qurumlarından icazeler alınmalıdır. Həmin heyvanlar zəherin toplanılması üçün qapalı şəraitdə saxlanılaraq yemlənilir: "Amma hazırkı bu işin reallaşması üçün ən ciddi manə ilan zəherinin ən strateji mallar siyahısına daxil edilməsidir". Aradan bir il keçib. Amma "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı sözügedən institutla əlaqə saxlaşdırıldı. Aradan bir il keçib. Amma "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı sözügedən institutla əlaqə saxlaşdırıldı. □ Sevinc TELMANQIZI

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

Son aylar bölgemizdə artan xətt üzrə davam edən hərbi-si-yasi-diplomatik gərginliklər işgəlçi Ermənistani çotin situasiya ilə üz-üzə qoyub. Yeganə nəfəsliyi olan İrəvan qarşı tövbə olunan sanksiyaların loyvindən sonra öz durumunun yaxşılığı doğru dəyişəcəyini güman edən rəsmi İrəvan bu şansının da əldən çıxdığını, əksinə, Tehranın bölgənin aparıcı güc mərkəzlərindən olan Azərbaycanla daha six münasibətlərə üstünlük verməsi şəraitində növbəti dəfə öz "ağasına" sığınmağa çalışır.

Ermenistan prezidenti Serj Sərkisyanın Moskvaya, prezident Putinin görüşə qəcməsi da bunun sübutudur. Fakt budur ki, Rusiya-Türkiyə münasibətlərindəki gərginliklər, soyuq savaşın hərbi qarşısındurmaya çevrilmesi perspektivi işgəlçi Ermənistani forpost dövlət kimi də yox olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoyur. Ele bunu son zamanlar rusiyalı ekspertlər də davamlı şəkildə dileyir. Hətta bölgədə böyük mühərbiə alovunun çatılacağı halda, Azərbaycanın da Türkiyənin dəstəyindən istifadə edərək Qarabağı işğaldan tamamilə azad edəcəyi, ermənilərin hətta Dağlıq Qarabağda yaşaması perspektivinin de sual altına düşəcəyi Sərkisyan rejimini de ciddi şəkildə narahat edir. Rəsmi İrəvan narahatdır ki, günün birində Rusiya beynəlxalq sanksiyaların və Bəşər Əsəd rejimine qarşı formalşmış koalisyonun qarşısında tab getirə bilməz, o halda nəinki Qarabağla bağlı müstəqillik iddiaları, hətta Ermənistanın öz taleyi sual altına düşə bilər.

Bu ərafeəde Baltikyanı ölkələrdən Türkiyə ordusuna xilaskar ordu statusunu veren növbəti bir mövqənin açıqlanması heç də sada məsələ deyil. Xatırladıq ki, Litvanın müdafiə naziri Juozas Olekas türk ordusunu ölkəyə çığrımaçı teklif edib. "Rusyanın təcavüzkar siyasetinə qarşı ölkəmizdə türk əsgərlərini görmek istəyir"-nazır bildirib. Krimin ilhamı və Ukraynaya qarşı təcavüzdən sonra Rusiya tərefindən dəha çox təhdid olunduqlarını deyən nazırın sözlərinə görə, Rusyanın təcavüzkar siyaseti bölgədə yeni siyasi veziyət yaradıb. "Bölgemizə NATO əsgərlərinin yerləşdirilməsinin tərəfdarıyı. Həmçəlik içində və eyni siyasi kursda olduğumuzu göstərməliyik. 1uly ayında Varşavada keçiriləcək NATO sammitində bu mövzuda razılışmanın əldə olunacağına ümidi edirəm. Türk əsgərlərini ölkəmizdə görmək istəyir. Türkiye Baltikyanı ölkələrdə NATO Hava Polisi Missiyasında iştirak edən ilk ölkələrdən biridir. Türkiye ile siyasi səviyyədə də çox yaxşı əlaqələre sahibik", - Juozas Olekas bildirib. Nazır statuslu şəxs tərefində belə bir mövqəni ifadə olunması nəinki Ermənistanı, Rusyanı da narahat edən amildir. İşgəlçi Ermənistən günün birində Azərbaycan tərəfdən türk ordusuna dəvət göndərili biləcəyindən ehtiyatlanır. "Böyük Ermənistən" iddiasında olan bədnəm qonşularımız ötən esrin əvvəllərində türk ordusunun gücünü görüb və bir əsrdir ki, yuxularını qarışdırın ermənilər bir daha bu ordu ilə öz-üzə gəlmək isteməzler. Ancaq əger Ermənistanda Rusyanın hərbi bazası varsa, işgəlçi ölkə açıq şəkildə himaye olunursa, o halda Azərbaycan niye özünü müdafiə məqsədilə qardaş Türkiyə ilə hərbi birləşdirənək yaratmasın?

Amerikanın "Stratfor" analitik mərkəzinin qurucusu Corc Fridmanın "mühərbiə hazır olmayı" məsləhət görməsi gündəmin dərtlişən mövzularındandır. O deyib ki, Rusiya kimi nüfuzunu itirən ölkələrin yerinə gələcək dövlətlər - Yaponiya, Polşa və Türkiyədir. Azərbaycanın strateji müttəfiqi Türkiyənin böyük şansını hətta beynəlxalq ekspertlər qiymətləndirir. Ankarada ukraynalı həmkarı Petro Poroşenkonu qəbul edən Türkiyə prezidenti R.T.Ərdoğanın son mesajları işğal və təcavüzə birmənali münasibəti ifadə baxımından da Azərbaycanın faydasına, Ermənistən isə əleyhina işləyir. "Türkiyə Krimin Rusiyaya birləşdirilməsini təniməyib və bundan sonra tənimsəyacəq. Bu məsələdə Rusiya beynəlxalq hüquq pozub" deyə, Ərdoğan bildirir. Ekspertlər də hesab edir ki, Sərkisyan tebii olaraq belə veziyətdə özünü Moskvaya yetirməli idi.

Qeyd edək ki, bugündən Azərbaycanla Türkiyə arasında illik hərbi əməkdaşlıq haqqında plana əsasən, Konya şəhərində iki ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrinin cəlb olunduğu birgə taktiki-üçlü təlimləri keçirilir.

Keçirilən təlimlərin əsas məqsədi Azərbaycan və Türkiyə Silahlı Qüvvələri arasında təcrübə mübadiləsini həyata keçirmək, iki ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrinin qarşılıqlı fealiyyətinə nail olmaqdır. Təlimlərdə iştirak edən Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin 3 ədəd MiG-29 qırıcı, 3 ədəd Su-25 hücküm təyyarələri və şəxsi heyət Konya şəhərində yerləşən aviabazada təntənəli şəkildə qarşılıqlı. Qarşılıma mərasimində aviasiya bazasının komandiri general-leyletenant Haluk Şahar çıxış edərək sayca ikinci dəfə keçirilən və böyük əhəmiyyətə malik "TURAZ Şahini-2016" birgə taktiki-üçlü təlimlərində iştirak edən hər kəsə uğurlar arzulayıb və qurban kəsilib. Bu iki ölkənin hərbi müttəfiqliyi çox zəruridir. Çünkü işgəlçi Ermənistən Rusiya ilə hərbi müttəfiqliyi təkcə Azərbaycana yox, Türkiyəyə də təhlükə vəd edir. İlənin Qarabağda başının əziləməsi təkcə Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması anlamına gəlmir, bu, həm də PKK-nın yeni yuvasının dağdırılması deməkdir. Martin 25-dək davam edəcək hərbi təlimlər düşmən ölkəni çox narahat edir. Şübhə yoxdur ki, Sərkisyan Türkəyə və Azərbaycan şahinlərinin uçuşlarından səksəndiyini də Putinin nəzarətinə çatdıracaq.

"Atlas" Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şəhinoğlu "Yeni Müsavat" a açıqlaması zamanı xatırladı ki, Ermənistən prezidenti Moskvaya adətən pul dilənməyə və Azərbaycandan şikayət etməyə gedir: "Səfərdən önce məlumat yayıldı ki, "danışçılar zamanı ticarət-investisiya, enerji və humanitar sa-

Qarabağ

Moskva ermənilərin

göz yaşlarında inanmir

Ekspert: "Ermənistan Rusyanın vassalıdır, vassal isə bərabər tərəf hesab olunmur"

**Martin 25-dək davam edəcək
Türkiyə-Azərbaycan birgə hərbi təlimləri
düşmən ölkəni ciddi narahat edir**

hələrdə ikitərəflı əməkdaşlığın əsas mövzularının, eləcə də Avrasiya məkanında integrasiya proseslərinin inkişaf perspektivlərinin müzakirəsi planlaşdırılır". Reallıq budur ki, Ermənistən sadalanan istiqamətdə heç bir uğuru yoxdur, hər sahədə axşama var, elə isə nədən Rusiya prezidenti Sərkisyanla bu mövzuların müzakirəsinə çox vaxt ayırsın ki?" E.Səhinoğlu hesab edir ki, bu, iki bərabər tərəfli ölkə liderləri arasında görüş deyil: "Ermənistən Rusyanın vassalıdır. Vassal isə bərabər tərəf hesab olunur. Ermənistən Rusyanın təpşirilərinin yerinə yetirəlidir, Sərkisyan Moskvada təklif və isteklərini dileyə bilər, ancaq heç bir zəmanət yoxdur ki, Kreml sadalananlardan çıxıverdiyi müsahibəni oxudum. Onun sözlərindən bir daha aydınlaşdırı ki, rəsmi İrəvan Rusyanın Azərbaycana silah satmasına narahatdır. Məsələni belə qoyular ki, bəs Rusyanın Cənubi Qafqazda fəallaşmasına imkan vermesin, Ermənistən Türkəyə-Azərbaycan hərbi ittifaqından qorusun. Türkəyə-Azərbaycan hərbi ittifaqı, birgə hərbi təlimlər əvvəlki tempdə planlaşdırıldığı kimi davam edir. Buna nə İrəvan, nə də Moskva mane olə bilər. Necə ki, Rusiya Ermənistənla hərbi ittifaqını her keçən gün gücləndirir, bu ölkədəki hərbi bazasına modern silahlar yarışdırır, eləcə Azərbaycanın tam ixtiyarı çatır ki, Türkəyə ilə hərbi-strateji müttəfiqliyini daha üst seviyyəyə qaldırsın".

caq İrəvan bu məsələni illerdən Moskva qarşısında qaldırır, irəlli-leyis isə yoxdur. Rusiya ilə İran əməkdaşlığının Azerbaycan üzərindən qurulması da İrəvanı ciddi narahat edir. Ermənistən son günlər qədər iki böyük ümidi var idi. Bunların heç biri gerçəklişəmedi. Birinci ümidi o idi ki, Rusiya-İran arasındaki dəmiryol xətti Ermənistəndən keçəcək. Bu, alınmadı. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İranda səfərde olarkən İrəvanın bu gözəltisinin üstündən xətt çəkdi. Tehranda əldə olunan razılaşmaya görə Rusiya ilə İranı birləşdirəcək dəmiryolu Azərbaycandan keçəcək və tranzit haqlarından gelir Azərbaycana çatacaq. Başqa cür olması da çətindir. Azərbaycanda demir yol xətləri hazır vəziyyətdədir, qısa məsafəni inşa etmək üçün maliyyə də var. Bunların heç biri Ermənistəndən yoxdur. Ermənistən Rusiya ilə İran arasında tranzit demir yolu tikintisi üçün dağlardan yollar çəkiləlidir, bu isə milyardlarla dollardır xərc deməkdir. Tələb olunan maliyyə Ermənistəndən yoxdur, ne də İran buna yatırımlı qoymaz. Hazır yol vərəkən, Ermənistənə üstünlük verilməsi iqtisadi baxımdan somersizdir. İrəvanın ikinci ümidi İran qazının Ermənistən üzərindən Gürcüstənə çatdırılması idi. Bu ümidi de puc oldu. Çünkü Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti Gürcüstənə razılaşaraq bu ölkəyə satılacaq qaz həcmini artıracaq. Rəsmi Tiflis artıq bayanat verib ki, belə olən halda onun İran qazına ehtiyacı yoxdur. Ermənistən Gürcüstənə ötürüləcək İran qazı ilə bəlgədə statusunu artırmaq istəyirdi. Bu da alınmadı. Sərkisyan Gürcüstənə qədər şikayətçi olsa da, dili qıсадır". Politoloq Ermənistən iqtisadi vəziyyətinin getdikcə ağırlaşdığını da diqqət çəkdi. Bildirdi ki, Rusyanın Ermənistənənəcə fabrik və zəvodlarını elə keçirməsi də bu ölkənin vəziyyətini düzəltmədi. Çünkü Rusiya Ermənistəndə müəssisələrini işlətməkdə maraqlı deyil. Ona görə də böyük ehtimalla Sərkisyan Moskvada bu mövzunu da qaldıracaq: "An-

caq İrəvan bu məsələni illerdən Moskva qarşısında qaldırır, irəlli-leyis isə yoxdur. Rusiya ilə İran əməkdaşlığının Azerbaycan üzərindən qurulması da İrəvanı ciddi narahat edir. Ermənistən son günlər qədər iki böyük ümidi var idi. Bunların heç biri gerçəklişəmedi. Birinci ümidi o idi ki, Rusiya-İran arasındaki dəmiryol xətti Ermənistəndən keçəcək. Bu, alınmadı. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev İranda səfərde olarkən İrəvanın bu gözəltisinin üstündən xətt çəkdi. Tehranda əldə olunan razılaşmaya görə Rusiya ilə İranı birləşdirəcək dəmiryolu Azərbaycandan keçəcək və tranzit haqlarından gelir Azərbaycana çatacaq. Başqa cür olması da çətindir. Azərbaycanda demir yol xətləri hazır vəziyyətdədir, qısa məsafəni inşa etmək üçün maliyyə də var. Bunların heç biri Ermənistəndən yoxdur. Ermənistən Rusiya ilə İran arasında tranzit demir yolu tikintisi üçün dağlardan yollar çəkiləlidir, bu isə milyardlarla dollardır xərc deməkdir. Tələb olunan maliyyə Ermənistəndən yoxdur, ne də İran buna yatırımlı qoymaz. Hazır yol vərəkən, Ermənistənə üstünlük verilməsi iqtisadi baxımdan somersizdir. İrəvanın ikinci ümidi İran qazının Ermənistən üzərindən Gürcüstənə çatdırılması idi. Bu ümidi de puc oldu. Çünkü Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti Gürcüstənə razılaşaraq bu ölkəyə satılacaq qaz həcmini artıracaq. Rəsmi Tiflis artıq bayanat verib ki, belə olən halda onun İran qazına ehtiyacı yoxdur. Ermənistən Gürcüstənə ötürüləcək İran qazı ilə bəlgədə statusunu artırmaq istəyirdi. Bu da alınmadı. Sərkisyan Gürcüstənə qədər şikayətçi olsa da, dili qıсадır". Politoloq Ermənistən iqtisadi vəziyyətinin getdikcə ağırlaşdığını da diqqət çəkdi. Bildirdi ki, Rusyanın Ermənistənənəcə fabrik və zəvodlarını elə keçirməsi də bu ölkənin vəziyyətini düzəltmədi. Çünkü Rusiya Ermənistəndə müəssisələrini işlətməkdə maraqlı deyil. Ona görə də böyük ehtimalla Sərkisyan Moskvada bu mövzunu da qaldıracaq: "An-

caq İrəvan ne də Moskva mane olə bilər. Necə ki, Rusiya Ermənistənla hərbi ittifaqını her keçən gün gücləndirir, bu ölkədəki hərbi bazasına modern silahlar yarışdırır, eləcə Azərbaycanın tam ixtiyarı çatır ki, Türkəyə ilə hərbi-strateji müttəfiqliyini daha üst seviyyəyə qaldırsın".

Sabiq müdafiə nazirinin müavini, Hərbi-Hava Qüvvələri və Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunlarının (HHQ HHMQ) keçmiş komandamı, general-leytenant Rail Rzayev qətle yetirilməzdən öncə işçisi Pərviz Həmidovun itkin düşməsi haqda yazımdıq. Məlum olduğu kimi, Rail Rzayev 2009-cu il fevralının 11-də Bakının mərkəzində başına yaxın məsafədən açılan atəşlə öldürülüb. Bu qətləndən 9 gün əvvəl isə R.Rzayevin işçisi Pərviz Zakir oğlu Həmidov növbədən çıxıb evə gedərkən itkin düşüb.

5 günlük aralarından sonra məlum olub ki, P.Həmidov MTN təcridxanasındadır. Sonradan onu 13 illik həbsə məhkum ediblər.

Hazırda Qobustan həbsxanasında saxlanılan P.Həmidovun həyat yoldaşı Aynurə Həmidova prezident İlham Əliyev, baş prokuror Zakir Qaralova, Ali Məhkəmənin sədri Ramiz Rzayevə və Baş Prokurorluğunun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinin rəisi Eldar Əhmədova məktubla müraciət edib. Surəti redaksiyamıza təqdim olunan müraciətdə A.Həmidova yazar: "Həyat yoldaşım 28 yanvar 2009-cu ilde seher xidmet etdiyi Müdafia Nazirliyinin "N" sayılı hərbi hissəsindən növbəni təhvil verib evə gələn zaman "İçərişəhər" metro stansiyasının yanındakı

13 İl hebs çözümleri alan zabıtın

xanımının müräcieti yayıldı

Həyat yoldaşı yazır ki, Pərviz Həmidovdan zorla Rusiya xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlıq etməsi barədə izahat alınıb

edib ve yalnız onunla telefon əlaqəsi olub. Sonralar isə belli torba keçirərək MTN əməkdaşları həbs ediblər".

A.Qasımovaya yazır ki, həyat yoldaşının kursant yoldaşının yaxşı gəliri olması onu MTN-çilərin diqqət mərkəzinə getirib: "Yaxşı gəliri olan Polad Qasımov MTN-in əməkdaşlarının diqqətini cəlb edib və ondan pul tələb ediblər. Əkstəqirdə, onu şərəyib həbs edəcəkləri ilə hədəlyiblər. Polad Qasımov isə "mən Rusiya vətəndaşım, siz mənə heç nə edə bilməzsiniz!" söyləyib. Ondan sonra isə həyat yoldaşım mayor Pərviz Həmidova zorla və psixi təzyiqlə yazdırıqları saxta izahatlar əsasında Polad Qasımovu seher evindən çıxıb işe getdiyi zaman başına

daşlarını və digər yaxın qohumlarını cinayət məsuliyyətinə cəlb etdirib həbs edləcəkləri, qoca və yaşı atasına və anasına belə rəhm olunmayacağrı ilə hədələnməsi olub. Sonradan bildik ki, yanvarın 28-dən fevralın 2-nə kimi heyat yoldaşım hər gün səhərdən axşama kimi Hərbi Əks-Kəşfiyyat Baş İdarəsində qanunsuz saxlanılıb, dindirilib, fiziki və psixi zorakılıqla, amansız işgəncələrə məruz qalıb, döyülib və təhqir olunub. Ona verilən işgəncələr, fiziki zorakılıqlar zamanı Pərviz Həmidov başından, kürek və boyun nayıhəsindən, hər iki qolunun bazu hissəsin-dən, bud və baldır nayıhələrin-dən, hər iki dizindən, hər iki qolu-nun dirsəyindən xəsarətlər alıb. Onun bədənində olan xəsarətləri görmüsdüm. Bu barədə soru-şanda isə Pərviz hərbi hissədə iş görən zaman xəsarət aldığını de-mişdi".

A.Həmidova prezidentə müraciətində yazar ki, Hərbi Əks-Kəşfiyyat Baş İdarəsinin əməkdaşları həyat yoldaşını və yaxınlarını işgəncələrə məruz qoyacaqlarını bildirdikdən sonradan o, yalan ifadələrini ibtidai istintaq zamanı təsdiqləməli olub: "İfadəsini dəyişərsə, yenidən bu cür amansız rəftara, əzab və işgəncələrə məruz qalağından qorxduğu üçün ya-lan və saxta izahatını dəyişmə-yərək ona uyğun ifadələr verib və Polad Qasımovla üzləşən zaman da verdiyi saxta, yalan ifadələrini təsdiq edib. Həyat yoldaşım ona ittiham elan edi-lən CM-in 274-cü maddəsində nəzərdə tutulan cinayət əməlini törməyib. Həmin bu maddə ilə ona verilən 13 illik ittiham tam qanunsuz və əsassızdır. Bu gün də o, tam qanunsuz ola-raq həbsdə saxlanılır".

וְאַתָּה תִּשְׁלַח

Elman Rüstəmovun səlahiyyətləri azaldıldı

Mərkəzi Bank artıq dövlət qurumu deyil; ekspertlər qurumun publik hüquqi səxs olmasının səbəblərini izah ediblər

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" 2016-cı il 4 mart tarixli Qanunun tətbiqi haqqında sərəncam imzalayıb. Dəyişikliklərə əsasən, qanunun 2.1-ci maddesində "dövlət orqanıdır" sözləri "publik hüquqi səxsdir" sözləri ilə evez edilir.

Ekspertler Mərkəzi Bankın publik hüquqi şəxs olmasının səbəblərini izah ediblər. **Ekspert Vüqar Bayramov** məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, Mərkəzi Bankın statusu dəyişdirilib və o, publik hüquqi şəxse çevrilib: "Artıq bundan sonra Mərkəzi Bank dövlət orqanı deyil. Mərkəzi Bankın səlahiyyətlərinin yeni yaradılmış Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına verilməsi doğru addımdır. Mərkəzi Banka inamın ciddi şəkildə azaldığını nəzərə aldıqda bank sektorunun qorunması üçün bu sahədə institutsiyal islahatlara ehtiyac vardı. Manata inamın bərpası Mərkəz Banka olan etibarın qaytarılmasından keçir. Mərkəzi Banka yaxın zamanlar-

kiçildilmesinden sonra baş verdi. hem de ölkedeki faaliyyet gösteren banklarla ciddi problemleri

Bununla da Mərkəzi Bank dövlət qurumu kimi fəaliyyət göstərmir".

Ekspert Natiq Cəfərli isə qeyd edib ki, Mərkəzi Bankın dövlət qurumu olmaması ilə bağlı bir çox ölkələrin təcrübəsi var: "Bir çox ölkələrdə belə təcrübə var. Mərkəzi banklar bezi ölkələrdə hətta özəl qurum kimi fəaliyyət göstərirler. Məsələn, Amerikada Federal Rezerv Sistemi tamamilə özəl qurumdur. Amma Kongres qarşısında hesabatlılığı var. Yeni belə təcrübə var. Azərbaycan da bu təcrübədən istifadə etmək istəyir. Amma bunun səbəbləri fərqlidir. Azərbaycanda belə mexanizmlərin yaradılması və belə keçidin olmasının bir neçə səbəbi var. Birinci ondan ibarətdir ki, Mərkəzi Bank son dövrde kifayət qədər nüfuzunu itmiş bir quruma çevrilib. Devalvasiyaların həyata keçirilməsində öndə olduğu üçün rən bankları ciddi problemləri yaşandı. Çünkü devalvasiyalarla- dan sonra əziyyət çəkən qurumlardan biri əhali ilə paralel olaraq həm də banklar oldu. Çünkü bankların da kifayət qədər xaricin öhdəlikləri və borcları var idi. Banklarla Mərkəzi Bank arasında, obrazlı desək, soyuq müharibə yaşandı. Bankların idarə olunmasında Mərkəzi Bankın rolu qıcıq yaradırdı artıq. Ona görə də Mərkəzi Bankın banklara nəzarət etmə funksiyası demək oları ki, tamamile Mərkəzi Bankın əlin-dən alındı. Artıq banklara digər bir qurum, yeni yaradılmış qurum tərəfindən nəzarət olunması, fəaliyyətinin yoxlanılması və fəaliyyətində olan bəzi çətinliklərin aradan qaldırılması üçün qanun-vericilik bazasını və qərarvermə səlahiyyətlərini Mərkəzi Bank icra etməyəcək. Bu, birinci səbəbdür. Çünkü Mərkəzi Bankla

banklar arasında yaranmış qeyri-sağlam mühit ümumi bank sektoruna təsir göstərirdi".

indiki situasiyada bir şəraitin yarandığını düşünərək bu addımı atıb həm də beynəlxalq qurum-

Eksperin sözlərinə görə, ikinci səbəb ondan ibarətdir ki, Mərkəzi Bankın devalvasiyada öncüllük etməsi bir yandan hökumətin də siğortalanmasına səbəb olmalı idi: "Yeni bundan sonra düşünürəm ki, hətta hökumət nümayəndələri belə Mərkəzi Bankın işini ciddi təqnid etməyə başlayacaqlar. Çünkü əvvəller dövlət qurumu olduğu üçün Mərkəzi Bankın fəaliyyətini təqnid edə bilmirdilər. İndi isə düşünürəm ki, devalvasiyalarla bağlı bütün məsuliyyəti Mərkəzi Bankın üzərine atacaqlar. Mərkəzi Bank artıq "islamışın yağışından nə qorxusu" prinsipi ilə devalvasiyaları və manatın məzənnəsinin zeifləməsini sona çatdırmağa çalışacaq. Üçüncü səbəb isə odur ki, bəzi beynəlxalq auditlər Azərbaycanda belə bir keçidin ümumi iqtisadi mühit üçün zəruri addım olma ehtimalından çox danışındırlar və hökumətə tövsiyələr verirdilər. İllərdir bu, da-

RÖYA

Cümə səhbətləri

Bismilləhir-Rahmənir-Rahim! Bizlərin rəftərlərimizdə, əməllərimizdə, davranışlarımızda ve hərəkətlərimizdə kifayət qədər önem verməli olduğumuz cohetlərdən biri də əməlle yanaşı, o əməl və davranışın niyyətidir.

Ümumilikdə müxtəlif əqləqi bəhslərdə, əqləqi sistemlərdə insanı təkamülə, inkişafə, mənəvi yüksəlişə aparan meyalar müəyyənləşdirilir. Bunlar müxtəlif sistemlərə görə deyisir. O əməl, davranışın və hərəkətlər ki, insanı yüksəlişə, səadətə aparır, o əməllərin əsas meyarını, dəyərini müəyyən etmek istəyiblər. Müxtəlif məktəblər, müxtəlif düşüncələr, müxtəlif sözlər deyirlər. İslam əqləq sisteminde istənilən bir əməlin öz-özlüyündə zahirən yaxşı görsənməsi, zahirən gözəl, müsbət olması, əqləqi yaxşı əməl kimi görsənməsi yeterli deyil. İnsanın hətta yaxşı görsənən əməl və rəftərinin, yaxşı müşahidə olunan davranışının təkamülə aparıb çıxarması, onun aqibətinin yaxşılığına aparıb çıxması üçün bu, yetərli deyil. Bu, bəs etmir. İslamın əqləq sistemine görə, əməlin o zaman dəyəri var ki, əməlin niyyəti gözəldir və o əməlin niyyəti yaxşıdır. Ən yaxşı görsənən əməl eger niyyətsiz edilsə, o əməl insanı qurtuluşa, təkamülə aparan, yetişdirməyə aparan əməl deyil. Bu əməl insanı paklaşdırıbilməz. Bəzən yaxşı görsənən əməl, hətta pis niyyətlərlə də edilə bilər.

Zahirdə yaxşı görünən, amma niyyəti pak olmayan əməli necə müəyyən edək?

Biz deyə bilərik ki, insanların niyyətini ölçübəcək bir ölçü vahidi, bir meyar yoxdur. Biz müəyyən edə bilmərik ki, insan hansı niyyətlə əməli həyatə keçirir. Əslində bu meyar bizlərdə yoxdur və ola bilsin ki, yaşadığı toplumda, mühitdə insanların hamisini qane etmək mümkün olsun. Amma təkamülün sahibi Allahdır. İnsan qətblərinin də sahibi Allahdır. Bu təkamül və mənəvi yüksəlik insanın qəlbində gedir. Allah insanların niyyətlərinin nə olmasından agahdır. On dan niyyətləri gizlətmək mümkün deyil. O əməller seadətə, qurtuluşa, xilasa, mənəvi yüksəlişə apara bilər ki, onun düzgün niyyəti olsun. Niyyəti olmayan

qatları sizlər üçün bol olsun. Bəzən tofiqatsızlıqlarımızın səbəbi - niyyətlərimizin düz olmamasıdır. Niyyətlər düzələrsə, tofiqatlar da bol olar. Ümumiyyətlə, tofiqatsız mövcudiyət mümkün deyil. Bu, çox ciddi məsələdir.

Gözəl niyyətlər bizi Allahın pənahında saxlayar

Həzəret İmam Baqir (ə) buyurur: "Nə zaman Allah Təala bir nəferdə hüsni-niyyət görarsa, onu Öz pənahında saxlayar". Niyyət gözəlləşəndə, Allahın xüsusi lütfü əmələ gelər, bizi Öz pənahında saxlayar. Biz gözəl niyyəti ifadə edən zaman, Allahın pənahına daxil olmuş olur.

Həzəret İmam Sadiq (ə) buyurur: "Həqiqətdə Allah bəndələrinə köməyini, onların niyyə-

tiyyətlərimiz durur. Həmin vaxt ya niyyət etmək halımız olmayıb ki, pis iş görürük, ya niyyətimiz də qarışılıq var, ona görə pis iş görürük, ya niyyətimiz kökündə yanlışdır, niyyətimiz mühərrikini nəfs müəyyən edir. İnsanlarası məisət mövzularında bütün savaşların kökü budur. Əgər insanlar Allahın razılığını axtarsa, hər şey düzələr.

Xalis niyyətin insanın aqibətinə təsirləri

Biz əgər xalis niyyətə baxmaq istəyirikse, gərək Kərbəla qəhrəmanlarının niyyətlərinə nəzər salaq. "İnsanlıq tarixinde, bəşəriyyətin mövcudiyəti dövründə ən xalis niyyəti insanlar kim olub" sualına cavab vermək istəsek, gərək Kərbəla qəhrəmanlarının davranışlarına

bəllikdə razılığı yoxdur, əksinə, Allah fəal olmayı təqdir edir, Allahın razılığı üçün fəal olar.

Ən azı - iradə etmək

Allahın razılığını axtarmaq ona görə də çox ciddi məsələdir. Bəzi yerlərdə insan ola biler ki, müəyyən edə bilməsin. Adətən bunlar çox az məsələlərdə olur. Adətən Allahın razi olduğu və olmadığı məsələlər insanlar üçün çox aydın olur. Xüsusən də məisət məsələlərində, ailə həyatı məsələlərində bunlar çox aydın olur. Əgər insan Allahın razılığını rəhbər tutsa və bu motivlə hərəkət etse, illərlə yüksəlib qalmış problemlərini həll etmiş olar. Tələbələrin məşhur məsələsi var. Biri görür ki, elə bir yere dironib ki, əqləqi yüksəlişə cəta bilmir. Gəlir əqləq ustadının yanına, de-

Əməlin İlahi motivasiyası ONU MƏNDΥA MİNDİRƏR

**Hacı İlqar İBRAHIMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərisəhər Cümə məscidinin imam-camaati**

Bütün əməllərə bunu aid etmek olar. Belə baxırsan ki, biri evindən nəyise götürüb, kimesə hədiyyə edir. Bunun niyyətində cürbəcür məsələlər dayana bilər. Əgər bunu Allahın razılığı üçün edirsə, aqibətine müsbət təsiri olacaq. Amma ola bilər ki, misal üçün biri evinə təze bir şey alıb, köhnəni evindən çıxartmaq isteyir. Bunun artıq niyyəti fərqlidir. Zahirən bu əməl də gözel görsənir, amma niyyətində bu qədər fərqlilik var. Bu niyyət insanın təkamülünə apara bilməz. Amma vay o haldan ki, insanların onu tərifləməsi üçün bu işi görsün. Bu zaman həmin zahirədə yaxşı kimi görsənən iş, əslində onun aqibətinə menfi təsir göstərməsi olar.

Bir nəfər təvəzəkarlıq edir. Əger niyyəti Allahın razılığını eldə etmək üçündürse - xoş olsun halına. Bu, onun təkamülünə səbəb olacaq. Əgər niyyəti budursa ki, insanların onun necə təvəzəkər insan olduğunu desin, bu zaman aqibətini zayıf etmiş olur.

Bu mənada bizlər niyyətlərimizə çox diqqətli olmaliyiq. İnsan əməli etməzdən önce düşünməlidir. Bəzən hətta niyyəti əməlin zatında olan əməllərin özündə belə, növbətçi xarakterli hərəkətlərə yol verilir. Namaz, orucda niyyəti bəzən ona görə edirik ki, mahiyyətində niyyət dayanır. Təessüflər olsun ki, həmin niyyətin mahiyyətini düşünmürük. Bəzəm bütün müsibətlərimiz də oradan gelir. Həzəret Əli (ə) buyurur: "Hər kimin niyyəti yaxşı olarsa, tövfiq onun həmdəmi olar". Yəni niyyətlərinizi düzəldin, Allahın tofi-

diqqət edək. Onların tək bir niyyəti var idi - Allahın razılığı. Allahın razılığından başqa heç bir niyyətleri yox idi. Onları yalnız və yalnız Allahın razılığı düşünürdü. Bizlər də həyatımızda bunu tətbiq etməliyik.

Əgər həyat yoldaşı evdə xidmet edərkən Allahın razılığını düşünsə, şəhidlərin siyahısına adını yazdırıb, hər addımı həcc və ümrənin savabına beraber olar, özü üçün behişt tədarük görmüş olar. Biz çox vaxt o cür baxırıq. Biz nə zaman qəzəblənirik - deməli o zaman Allahın razılığını düşünməyi unutmuşuq. Nə vaxt bizi şəhəvət, nəfsəni istəklər hərəkətə gətirir - o an biz Allahın razılığını unutmuşuq. Nə zaman ki, "mən"lər ortada dominantlıq təşkil edir - o vaxt biz Allahın razılığını unutmuşuq. Əger bizlər Allahın razılığını düşünsək, məsələlər həll olar. Allahın razılığı fövqəl mühüm məsələdir və buna düşünməyin özü də Allahın böyük bir tofiqatıdır.

İnsanın mərifəti artsa, başa düşər ki, müvəqqəti dünyadadır, bir gün buradan gedəcək. Və əgər aqibətinin xeyrli olmasına istəyirse, Allahın razılığı üçün hərəkət etməlidir. Nədə tərəddüdü var ki, orada Allahın razılığı var, yoxsa yox - o rəftarı etməz. Nədə əminliyi var ki, burada İlahi razılıq var - o işləri edər. Bilər ki, insanın namazı yaxşı qılmasına Allaha razılığı var - onu düzəltməye çalışır.

Əgər insan namazına bu cür baxsa, namazı düzələr.

İnsanlarla ünsiyyətdə üzügürlər olmaq kimi adı görünə bilən məsələ. Bilsə ki, insanların üzügürlər olmaqdə Allahın razılığı var - üzü güller. Bilsə ki, Allahın tə-

yir ki, nə edirəməsə əqləqi yüksəlişə cəta bilmirəm. Əqləq ustadı deyir, sənirlə filankəs oxuyur, eyni kənddəsiniz, sizin dədə-babadan kənddə bir-birinizlə probleminiz olub. Deyir, get, o meclisden çıxanda onun ayaq-qabılılarını cütlə. Bu insana xoşdurdu onu etmək? Əlbəttə ki, xoş deyil. Bəs nəyə görə edir? Anlaysır ki, bu əməlində Allahın razılığı var. Allahın razılığı üçün gedib o işi görür və ən böyük mənəvi yüksəlişlərə gedib çatır. Allah razılığını axtarmaq bu qədər önemlidir. Onsuz da insanların razılığını qazanmaq mümkün deyil. İnsan edə bilməz ki, bütün insanların razılığını qazana bilsin və bunun aqibət üçün heç xeyri də yoxdur.

Bunu da vurğulamaq lazmıdır ki, niyyəti edilən əməli həyata keçirmək üçün ən azı iradə edilməsə, bu niyyətin də təkamülə xidməti yoxdur. Elə bil ki, kompüterdə yazi yazırızsız, amma onu yaddaşda saxlamırsınız. Çox şey yazmısınız, gözəl şeylər yazmısınız, amma onu yaddaşda saxlamamısınız. Əgər yaddaşda saxlamırsınızsa, bir dəfə anidən işqların sönmesi kifayət edir ki, yazdığınıñ hamısı aradan getsin. Ona görə də, niyyətin mövcudluğu əməle bağlıdır. Əməl niyyətlə bağlı təpəcək və onun nəticəsi olacaq. Allahdan istəyimiz budur ki, hər birimiz üçün gözəl nəticələr hasil olsun!

Allahım, bizlərə bütün əməl və rəftərlərimizdə xalis niyyətə sahib olmağı nəsib et!

Allahım, bizlərə pak niyyətlərə tofiqatlarını nəsib et!

Allahım, aqibətlərimizi xeyrli et! Amin!

Biz baxsaq, görərik ki, bütün nöqsanlarınızın kökündə

Azərbaycanın dostaq sayına görə lider olmasının səbəbləri...

Narkotik vasitələrin satışı cinayətlərin "lideri"dir; **Məmməd Zeynalov:** "Azərbaycanda narkotik istifadəsinə görə cinayət məsuliyyəti olduğundan məhkum sayı mexaniki surətdə artır"

Avropa Şurası qıtə ölkələrindəki qadın həbsxanaları ilə bağlı xüsusi hesabat yayıb. Modern.az saytı xarici KİV-ə istinadən xəber verir ki, Azərbaycan 100 min nəfər vətəndaşasına düşən məhkum sayına görə (238 nəfər) Avropada 3-cü pillədə qərarlaşır. Məhkum sayına görə Rusiya 1-ci (467), Litva 2-ci (305), Gürcüstan 3-cü (227,9 nəfər), Estoniya 5-ci (225 nəfər) və Ukrayna 6-ci (204 nəfər) pillədə qərar tutub.

Avropa Şurasının məlumatına görə, Rusiya 100 üzrə, 18 və yuxarı yaşlı məmmən nəfərə düşən narkotiklə kumlar bölümündə aşağıda bağlı cinayətlərə görə də Avropa lideridir. Bu statistikada 2-ci yeri Gürcüstan, 3-cü yeri isə Azərbaycan tutur.

Avropada 100 min nəfərə düşən ortalama məhkum sayı 124, məhkumlar arasında ölüm halları isə 10 min nəfərə 28 ölüm epizodundan ibarətdir.

Rusiya Penitensiar Xidmetə ildə 6,4 milyard avro vəsait xərcləyib və bu göstəriciyə görə də liderdir...

Bütün hallarda, Azərbaycanın adı daha bir siyahida "lider"dir. Bu mənzərənin səbəbləri isə bir başqa mövzunun müzakirəsidir. Hələlikse Dövlət Statistika Komitəsinin saytında illər üzrə dəyişen rəqəmlərə nəzər sa-

Kişilər!!! Axırıncı sans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıl-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkisafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

xüliqanlıq, üçüncü yeri isə Saytda cinayet növleri 2005-ci il - 13.370
2006 - 13.970
2007 - 13.882
2008 - 13.128
2009 - 14.274
2010 - 14.074
2011 - 13.247
2012 - 12.703
2013 - 12.708
2014 - 13.062
Saytda 2015-ci ilə dair statistik faktlar öz əksini tapmayıb. Amma ayrı-ayrı cinayətlər üzrə statistika qeyd olunub. Həmin statistikaya görə, bütün dövrlər üzrə dəha çox narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayətlərin sayı 2379 olub. Bu sahədə törədilən cinayətlər kulminasiya nöqtəsinə 2010-cu ildə çatıb. Həmin il sözügedən cinayətin statistikası 2564 olub.

Daxili İşlər Nazirliyinin saytında isə qeyd olunub ki, 2015-ci il ərzində daxili işlər orqanları tərəfindən digər hüquq-mühafizə orqanları ilə birləşdə cinayətkarlıqla mübarizə, ictimai asayışın qorunması və ictimai təhlükəsizliyin təminini vəzifələri

ügurla icra olunmuş, vətəndaşların qanuni mənafələri etibarlı şəkildə qorunmuş, respublikada əhalinin hər 100 min nəfərinə düşən cinayətlərin sayının azlığına (277) görə cari ildə MDB və Şərqi Avropa məkanında ən təhlükəsiz və sabit ölkə mövqeyi qorunaraq kriminoğen durum nəzarətdə saxlanılıb.

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyətində 2 maşınıq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jaluz qapıları var. Tavanı lambrin, döşəməsi tametdir. Ayrılıqda da istifadəyə yarayır. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Elan

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün biza müraciət edə bilərsiz.
e-mail: travelaz2016@gmail.com
whatsapp: +9 845 300 7030
Tel: +99451 635 2408

miş şəxslər, 33 (1,4%) qadınlar təşkil edib...

Penitensiar Xidmetin sahib reisi Məmməd Zeynalov hesab edir ki, bu siyahıda narkotik cinayətlərinə görə Azərbaycanın ilk üçlüyə düşməsinin səbəbləri var. Belə ki, Azərbaycanda narkotik istifadəsinə görə cinayət məsuliyyəti məsəlesi var. Bu da sayı mexaniki surətdə artır: "Dünyanın bir çox ölkəsində narkotikdən istifadəyə görə cinayət məsuliyyəti yoxdur. Bizdə isə hətta şəxsin üstündə birdəfəlik istifadə miqdarında narkotik maddə tapılsa, onu cinayət məsuliyyətinə cəlb edirlər. Beynəlxalq hüquq qanunvericiliyində isə narkotikdən istifadə cinayət sayılır".

Müsahibimiz bütün halarda narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı cinayətlərin artmasında da kasibçılıq faktorunu əsas götürür. Onun sözlərinə görə, narkotiklə bağlı cinayətlərin artmasının səbəbi qazanc mənbəyidir. M.Zeynalov dedi ki, Lənkəran, Astara bölgəsində daha çox dindar insanlar yaşasa da, onlar qazanc xatırınə bu cinayəti həyata keçirirlər.

Sosiooloqlar isə iddiə edir ki, kasib cəmiyyətlərdə xüsusi xüliqanlıq, narkotik maddələrin satışı, deləduzluqla bağlı cinayətlərin sayında ildən-ile artım olur. Bundan başqa, məhkəmələrdəki haqsızlıq, qanunsuz hökmələr də bu statistikaların qabardılmasına mühüm rol oynayır.

□ Sevinc TELMANQIZI

Dəm qazı daha bir ailəni məhv etdi

Bakıda ər və arvad dəm qazından boğularaq ölüb

Bakıda dəm qazı daha bir ailə faciasına səbəb olub. Binəqədi Rayon Polis İdarəesindən APA-ya verilən məlumatda görə, hadisə martın 9-da Binəqədi qəsəbəsində qeydə alımb. Qəsəbə sakinləri - Xalıq Rüstəmov, arvadı Aynur, qızı Elnara və oğlu İlkin mənzillərində dəm qazından zəhərləniblər.

Neticədə ər və arvad ölüb, uşaqları Elnara və İlkin xəttəxanaya yerləşdiriliblər. Qeyd edək ki, martın 8-də Nəsimi rayon sakinləri, 1993-cü il təvəllüdü Leyla Səlimova və onun 3 yaşlı oğlu Sirac Səlimovun yaşadıqları evin vanna otağında meyitləri aşkar edilib. İlkin ehtimala görə, ana və oğlu dəm qazından boğularaq ölüblər.

Başsağlığı

İsveçdə fəaliyyət göstərən Batı Yotaland Azərbaycan Evi Birlüyü İsgəndər Həmidova qardaşı Sədər Həmidovun vəfatından kədərlandiyini bildirir, dərin hüznlə başsağlığı verir.

ÜSAVAT

Son səhifə

N 56 (6377) 11 mart 2016

Biyan kökünün faydaları...

Sırın biyanyı kök hissəsindən hazırlanan toz quru ekstrakt, qatı ekstrakt "pektol" preparatının daxilinə əlavə olunaraq yuxarı tənəffüs yolları xəstəliklərində bəlgəmətgirici, sinə yumşaldıcı kimi və soyuqdəymə əleyhinə işlədir. Ənənəvi Şərqi təbabətində, eləcə də elmi təbabətde tərəqovucu, ağrıkəsici, yarasığaldıcı kimi organizmin möhkəmləndirilməsində, tonusun artırılmasında, istiliyin normaya salınmasına, tənəffüs yolları xəstəliklərində, ağciyər vərəmində, laringitdə, şəker xəstəliyində, kəskin dispersiyalarda, böyük xəstəliklərində, cinsi fealiyyətin artırılmasında və s. tətbiq olunur. Qərbi Avropa ölkələrində appendiksde, Hindistanda halsızlığın aradan qaldırılmasında, xroniki sidik-tənasül xəstəliklərində, Fransada infeksiya, Bolqarıstanda adenoma və s. xəstəliklərin müalicəsində şirin biyan preparatları geniş tətbiq edilir. Şirin biyanyı qlisirenat turşusundan temizlənmiş sulu məhluldan orqanizmdə immunitetin artırılmasında istifadə edilir. Şirin biyanyı tərkibində alınan flavonoid maddələrinin hazırlanan preparatların köməyi ilə soyuqdəymə, spazm, qan kapılıqlarının möhkəmləndirilməsində, eləcə də yara əleyhinə işlədir. Şirin biyandan hazırlanan bir neçə preparatdan isə xərçəng çöplərinin inkişafının qarşısının alınmasında istifadə olunur.

rəhbərliyi məsələdən xəbərdar olduqdan sonra Alan 24 saat ərzində yeni bir İpone 6S-ə sahib olub.

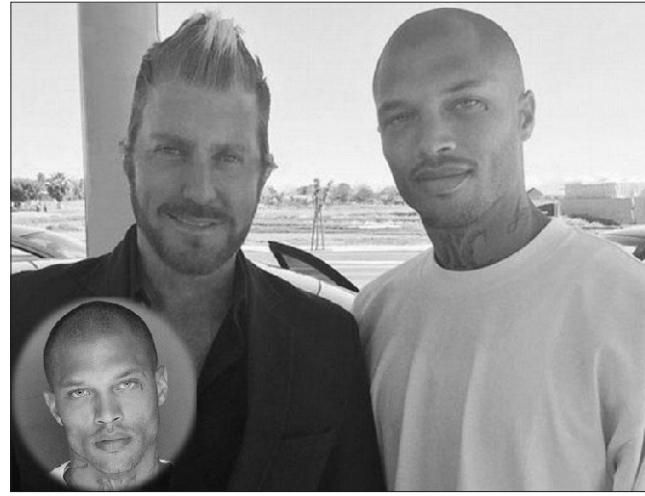
Bu hadisədən sonra "11 street" saytının reytinginin xeyli aşağı düşdüyü dəbəlli olub.

Bir foto mahbusun hayatıni dəyişdi

ABS-in Kaliforniya ştatının sakini Ceremi Miks bir anda dünyaca məşhur şəxsə çevrilib. O, ötən hafta həbsxanadan azad olunub. Milli.az "BuzzFeed"ə istinadən bildirir ki, Ceremi Miks 2014-cü ildə Stockton şəhərində oğurluq və quzdurluqda suçlanaraq həbs olunmuşdu. Şəhərin polis departamenti facebookdakı səhifəsində həbs edilmiş digər məhbuslarla yanaşı, Miksin də fotosunu yerləşdirmişdi. Miksin fotosu sosial şəbəkədə peydə olan kimi sürətlə yayılmış, məşhurlaşmışdı.

İş o yere çatmışdı ki, onunla dünyanın ən məşhur brendləri və model agentlikləri maraqlanmağa başlamışdı. Nevada ştatındaki həbsxanada ceza çekmiş Ceremi indi azadlaşdırılmışdır, onun agenti və Instagramda profili də var. Cereminin agenti Cim Cordann dediyinə görə, moda brendləri və model agentliklərindən onlarla təklif alıblar.

"Həmin təklifləri saf-çürük edir, dəyərləndiririk. Ceremi ni kinofilmlərə də çəkmək istəyirlər. Əminəm ki, Ceremi ən qısa müddətdə milyonlarla dollar pul qazanacaq", - Cim Cordan deyib.

Telefon almaq üçün... qızını satdı

Cinin Fujian şəhərində "A Duan" ləqəbi ilə tanınan kişi qızını sosial mediada satmağa çalışıb. "Independent" in xəbərindən görə, adı tam açıqlanmayan kişi 18 günlük qızını satlığı haqda elan verib. Uşağımı satmaq üçün "QQ" mesajlaşma xidmətindən istifadə edən "A Duan" qızını 3 min 500 dollara satlığı qeyd edib. Uşağı adı açıqlanmayan bir xarici ölkə vətəndaşı bacısı üçün alıb. Uşağın anası olan Xiao Mei isə övladı satıldıqdan sonra şəhəri tərk etti, polislər tərəfindən elə keçirilib. Gənc qadın ifadə verərək orının bütün zamanını internet salonlarında keçirdiyini, uşağa və özünə baxa bilmədiyini açıqlayıb. Hələ 18 yaşlı olmayan ana "mən də övladlığı götürülmüşüm. Mənim kimi golri az olan ata-analar uşaqlarını böyütmək üçün başqlarına verməlidirlər. Bunun nəyi qanunsuzdur, anlamırıam" deyə açıqlama verib. 3 il həbs cəzası alan atə isə uşağını telefon və motosiklet almaq üçün satmaq istədiyini deyib.

QOÇ-Maraqlı adamlarla görüşləriniz mümkündür. Belə məqamlarda ki-minse əleyhinə danışmaqdansa, öz söhbət və davranışlarınızla rəğbət qazanmağa çalışın. Riskdən uzaq olun.

BUĞA- Əsas diqqətinizi fealiyyətə yönəldin. Yalnız bu halda qarşıya qoyduğunuz məqsədlərə nail ola bilərsiniz. Həmkarlarınıza, eləcə də doğmalarınızla münasibətdə acıdil olmayın.

ƏKİZLƏR- Əsas planlarınızı iş vaxtına təyin edin. Çünkü axşam saat 18-dən sonra sinişlərinin gərilməsi işlərinizə mane olacaq. Nahar ərefəsində gözləmədiyiniz istiqamətdə sevinə bilərsiniz.

XƏRÇƏNG- Riskli hadisələrlə üzləşmə ehtimalınız var. Neticənin sizə xeyir verməni istəyirsinizsə, təcrübəli adamlarla məshəhətlişin. Əmin olun ki, onlar sizə lazımi dətəyi verəcək.

ŞİR- Bu gün iştirakçısı olduğunuz əksər proseslər sizə xeyir verəcək. Mövcud reallığa obyektiv qiymət verin. Kənar təsirlərə uymayıñ. Qətiyyən görücü və ya falçı yanına da getmeyin.

QIZ- Maddi durumunuza yaxşılaşdırmaq üçün şansınız var. Bunun üçün maksimum bəhrələnməyə çalışın. Əvvəlcədən nəzərdə tutmadığınız məsələlərə baş qoşmayın. Sevgidə uğurlarınız gözlənilir.

TƏRƏZİ- Şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaratmaq istəyirsinizsə, çoxdan bəri nəzərdə tutduğunuz şəxslərlə görüşləri reallaşdırın. Digər işləri təxirə salmaq da olar. Riskdən qorxmayın.

ƏQRƏB- Ulduzların düzümü yalnız maliyyə məsələlərində müyyən uğurlara yiyələnəcəyinizdən xəber verir. Digər işlərdə isə gərginlik hökm sürəcək. Səhətinizə xüsusi diqqət ayırın.

OXATAN- İş və fealiyyətə bağlı yeniliklər yolunuzu gözləyir. Bunun üçün bəzi mühüm şəxslərlə görüşməyiniz vacibdir. Çətinlikdən qorxmayın. Ən azı ona görə ki, artıq öz dövrünüz yetişməkdədir.

ÖĞLAQ- Təxminən saat 14-e qədər pasiv ərefə yaşayacaqsınız. Həmkar və rəhbərinizlə mübahisələrə cəlb oluna bilərsiniz. Sonrakı müddətdə isə hər şey normal tərzəcərəyan edəcək.

SUTÖKƏN- Sevindirici hadisələr, təzə xəberlər yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, gözənlənilməz səfərə də çıxasınız. Amma pul və sənədləşdirmə işləri ilə bağlı bütün planlarınızı təxirə salın.

BALIQLAR- Artıq on gündür ki, qlobal problemlərinizin həlli yolları aydınlaşır. Bunu sürətləndirmək üçün etrafınızda etibarlı insanlar olmalıdır. Axşama yaxın səhətinizi qoruyun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Ağ cœurək xərçəng riski yaradır

Amerikanın Texas Universitetində aparılan araştırma nəticəsinə məlum olub ki, ağ cœurək və ağ düyü ağ ciyərə ən azı sıqaret qədər zərər verir. Araştırmalara görə, qarğıdalıdan hazırlanmış məməlatat, ağ cœurək və düyü ağ ciyərə xərçəngi riskini 48% artırır. Professor Stepan Melkonian "insan heç bir zaman sıqaret çəkməmiş olsa da adıçəkilən qidalari yediyi zaman ağciyər xərçəngine tutulma ehtimalı çox yüksək olur. Sözügedən qidaları heyatlarından çıxaran insanlar isə çox az hallarda ağciyər xərçəngine tutulurlar" deyə açıqlamasında bildirib.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflər redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.**

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750